

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Γιατρείο Άγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊράκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιώτικης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ιωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ιωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31449

(Γιά ύπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΗΝ ΑΡΒΗ:

Η κ. Καλλιόπη σύζυγος Δημητρίου Τσακρτζάκη γέννησε αγόρι.

ΣΤ' ΑΜΙΡΑ:

Η κ. Άννα σύζυγος Νίκου Σταυρακάκη γέννησε αγόρι.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΠΕΥΚΟ: Ο Ιωάννης Β. Κρασσάς με την Αρετή Νικ. Καρτσάκη

ΓΑΜΟΙ

ΣΤ' ΑΜΙΡΑ: Ο Πολυχρόνης Ινιωτάκης και η Μαρία Κοκκινάκη
Ο Εμμ. Προεστάκης και η Μαρία Λουλάκη.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ: Η Χριστίνα Σταυρακάκη από Άγ. Βασίλειο και ο Εμμ. Δονδουλάκης από Αθήνα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ: Ο Ελευθέριος Δ. Τσαγκαράκης Εφημέριος.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Δ. ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗΣ

Πέθανε τον περασμένο μήνα στην Αθήνα και κηδεύτηκε στ' Αμυρά ο Ελευθέριος Δ. Τσαγκαράκης, εφημέριος, σε ηλικία 66 ετών.

Ο παπα—Λευτέρης γεννήθηκε και μεγάλωσε στ' Αμυρά, όπου και χειροτονήθηκε εφημέριος και υπηρέτησε αρκετά χρόνια. Αργότερα μετατέθηκε στην Αθήνα, φοίτησε στο Πανεπιστήμιο και πήρε το πτυχίο της Θεολογικής Σχολής.

Ο παπα—Λευτέρης ήταν άνθρωπος με πολύ δυναμισμό και διακρινόταν σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής.

Στη διάρκεια της Γερμανο-ιταλικής κατοχής πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση από τους πρώτους. Πιάστηκε από τους Ιταλούς και μαζί με τον Ιωάννη Πασιγιάννη και Νικόλαο Κοκολάκη από τη Βιάννο κλείστηκαν στις φυλακές της

Νεόπολης. Μεταφέρθηκαν αργότερα στα Δωδεκάνησα και σε συνέχεια στην Ιταλία απ' όπου επέστρεψαν μετά την απελευθέρωση.

Από τον παπα—Λευτέρη τα Β.Ν. είχαν ζητήσει μία περιγραφή της περιπέτειας των τριών πατριωτών. Δεν πρόφτασε όμως να μās την στείλει. Θερμή παράκληση στους δικούς του, αν άφησε σχετικά χειρόγραφα, να μās τὰ στείλουν για δημοσίευση. Θα είναι τιμή για το νεκρό.

Επιθυμία του ήταν να παφεί δίπλα στην εκκλησία του Αγ. Χαράλαμμου, τόπο της πρώτης συνάντησης πατριωτών για την οργάνωση του αγώνα κατά των κατακτητών. Η επιθυμία του πραγματοποιήθηκε. Τα Β.Ν. εκφράζουν τα θερμά τους συλλυπητήρια στους δικούς του.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΣΥΖ. ΚΟΣΜΑ ΜΟΣΧΟΒΑΚΗ

Το δειλινό της 26ης Ιουλίου στο χωριό Κεφαλοβρύσι Βιάννου, η μεγαλειώδης μάνα των πέντε παιδιών επιστημόνων Αναστασία συζ. Κοσμά Μοσχοβάκη, άφησε πρόωρα την τελευταία της πνοή.

Νιώθω το χρέος, σαν άνθρωπος που την γνώρισα, να εξάρω το μεγαλείο της ψυχής της, σαν τελευταίο χαρίεσμα προς αυτή. Και αυτό για να αποτελέσει παράδειγμα και στα παιδιά της, αλλά και σε όλους εμάς, που είχαμε την τύχη να την γνωρίσαμε, σαν υποθήκες που εξυψώνουν και φρονιματίζουν. Η οξείνοια του μυαλού της, το ασφαλές και σταθερό της κρίσης της, το ευθύ και ακεραίο του χαρακτήρα της, η ευρύτητα

της αντίληψής της, η φιλοπονία και η ευσυνειδησία, ήταν τα προσόντα που την διέκριναν και που ενέπνεαν στους οικείους της και τους συνανθρώπους της την αγάπη, το σεβασμό και το θαυμασμό προς αυτήν. Με τα ηθικά αυτά προσόντα και αρετές ανέθρεψε, βοηθούμενη και από τον εκλεκτό σύζυγό της, και παρέδωσε στην κοινωνία πέντε παιδιά επιστήμονες, στους οποίους τὰ μεταλαμπάδευσε. Ιδού το έργο της, ο αγώνας της, ο σκοπός της, το ιδανικό της, το μεγαλείο της. Η μεγαλοσύνη της μετρίονταν με της καρδιάς της το πύρρωμα. Η ζωή της ήταν ένας συνεχής αγώνας και μία πορεία προς την Αρετή. Και το πέτυχε, παραδίδοντας

Λαϊκοί στιχουργοί για τὸ Ὀλοκαύτωμα 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943

Η ΠΥΡΠΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧ. ΒΙΑΝΝΟΥ ΚΑΙ Η ΑΓΡΙΑ ΣΦΑΓΗ ΤΟΥ ΛΟΠΛΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (Ἀποσπάσματα)

Τού αἰδέσ. ΔΗΜ. ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ, εφημέριου Βαχού

Ἀγαπητοί μου χωριανοί κι ἐπαρχιώτες ὅλοι ὅσοι τυχὸν γλυτώσατε ἀπ' τὸν ἐχθρὸν τὸ βόλι

Ἀμέσως μόλις γλύτωσα, εἶχα σκοπὸ νὰ γράψω τὴ φρίκη, τὴν καταστροφή γιὰ νὰ σὰς περιγράψω.

Ἦταν μῆνας Σεπτέμβριος, μῆνας καταραμένους (ἀλλὰ σὲ τί μὰς ἐφταίεν ἐκεῖνος ὁ καμήνης;) πού ἐσφάζαν στὸ φυλάκιο δυὸ Γερμανοὺς στὴ Σύμη καὶ δρῆκαν οἱ ἄτιμοι ἀφορμὴ κι ἄναψε τὸ καμῖνι. Ἦτανε μέρα Κυριακὴ, δώδεκα τοῦ Σεπτέμβρη, πού πήραν πέρασι Γερμανοὶ, χωρὶς κανεὶν νὰ ξέρει. Πέρασαν πάνω ἀπ' τὸ χωριὸ τὸ δρόμο τὸ μεγάλο.

Ἐνα μονάχα πιάσανε, Δημήτρη Παντουδάκη, στὴ δρῦση τὸν σκοτώσανε, μὰς πότισαν φαρμάκι. Δυὸ Γερμανοὶ τὸν σέρνανε περνώντας ἀπ' τὴ δρῦση, σημάδι τὸνε βάλανε καὶ πρὶν νὰ ξεψυχήσει μὲ τὰ μαχαιρία οἱ ἄτιμοι πήγαν καὶ τὸν τελειώσαν, σπαράζοντας αἰμόφυρτο χάρω τὸνε ξαπλώσαν.

Ὅσοι στρατὸς βρισκότανε ἀπάνω εἰς τὴν Κρήτη στὴ Βιάννο τὸνε στείλανε στὸ αἶμα νὰ τὴν πνίξει. Αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ φταίξανε δὲν πήγε νὰ γυρέψει, μὰ βάλθηκε τοὺς ἀσπλους ὅλους νὰ ξεπαστρέψει.

Στὶς δεκατρεῖς οἱ Γερμανοὶ στὸν Ἄι—Βασίλη πήγαν καὶ μὲ πολλὴν εὐγένεια αὐτὰ σχεδὸν τοὺς εἶπαν: «Ὅσους καὶ ἀνὲ βρίσκομε μέσα εἰς τὰ χωριά τους, τίποτε δὲν θὰ πάθουνε αὐτοὶ καὶ τὰ παιδιά τους. Μόνο ὁ στρατὸς μὰς πολεμᾷ, τὸν κόσμο προστατεύει καὶ γιὰ ἐξυπηρέτηση λίγο ψωμί γυρεύει...»

Εἰς τὴ γραμμὴ τοὺς εἶχανε, γιὰ νὰ τοὺς τουφεκίσουν, καὶ ἐπειτα τοὺς ἀφήσανε, γιὰ νὰ προπαγανδίσουν. Αὐτὸ τὸ κόλπο ἔφαγε τὸν κόσμο ἐδῶ πέρα καὶ ἤρθε καὶ παραδόθηκε δίχως σοσυγιὰ στὴ χέρα. Ἐφώναζαν καὶ ἔλεγαν οἱ Ἄγιοβασιλίτες: —«Οἱ Γερμανοὶ θὰ σεβαστοῦν τοὺς ἀσπλους πολίτες». Στὶς δεκατέσσερις πρῶι καὶ πρὶν νὰ ξημερώσει τὸν Πεύκο ἀπὸ παντοῦ οἱ φωτιὲς τὸν εἶχανε κυκλώσει. Συγχρόνως ὅλα τὰ χωριά τὰ εἶχαν κυκλωμένα, μιά μεραρχία ὀλόκληρη τὰ εἶχανε ζωσμένα. Κι ἐσφάζανε εἰς τὸν Βαχὸ καὶ στὸ Κεφαλοβρύσι καὶ ἀδίκως ἐχυνότανε τὸ αἶμα σὰν τὴ δρῦση. Εἰς τ' Ἄμυρά οἱ ἄτιμοι κανένα δὲν θὰ πιάσαν, ἀλλὰ μὰς μῶρανε ὁ Θεὸς, τὸ κόλπο πού μὰς κάναν καὶ ἐβγήκεν ὅλος ὁ λαὸς, ἀφοδὰ παρεδόθη καὶ οὐτε νὰ πάρει ἀναπνοὴ ὁ χρόνος δὲν ἐδόθη. Αὐτοὶ μὲ τὸν ἀσύρματο εἶπαν: «ἀνάρτες πιάσαν» καὶ πρὶν πάρουν διαταγὴ εἰς τὴν γραμμὴ τοὺς βάζαν. Ἐλάσαν τὴν ἀπάντηση «ἕνας νὰ μὴν πομείνει» καὶ εὐθὺς μιά ὀμάδα κόψανε. Ἄχ, τί κακὸ ἐγένη! Λίγους λίγους τοὺς παίρνανε καὶ μακριὰ ἀπ' τοὺς ἄλλους ἐκεῖ τοὺς κομματιάζανε σὰν τοὺς ἀνθρωποφάγους. Πάνω σὲ τράφους ὑψηλοὺς στὴν ἄκρη τοὺς ἐστέναν καὶ πολυβόλα στὴ γραμμὴ στὸν Ἄδη τοὺς ἐστέναν.

Τοὺς σκότωσαν οἱ ἄνδρες, κατόπιν τοὺς γκρεμίσαν ἀπὸ τοὺς τράφους τοὺς ψηλοὺς καὶ τοὺς κατατασάσαν καὶ σπούσαν τὰ κεφάλια τους καὶ τὰ μαυὰ σκορποῦσαν.

Δοκίμαζαν τὰ ὄπλα τους, τὰ ξίφη στὰ κορμιά τους, τὴ φρίκη, τὴ καταστροφὴ! Θεέ, τὴν ἀπονία τους!

Ἦθελα μ' ὅλη τὴν καρδιά ἀκόμη νὰ σὰς γράψω καὶ δὲν ἔπερασε στιγμὴ νὰ μὴν ἀναστενάξω. Ἄλλὰ καὶ ἂν ἦταν δυνατό δέκα χρόνια νὰ γράψω, πάλι δὲν θὰ κατόρθωνα ὅλα νὰ περιγράψω. Κάψανε Σύμη, Κρεββάτᾶ, Πεύκο, Κεφαλοβρύσι καὶ τὸ Συκοκοκάλωμο οἱ αἰμοβόροι λύκοι, ἐπίσης Γόδακια καὶ Μουρνιές, Μύρτος καὶ τὸ Λουτράκι.

Ἐσεῖς, ξένοι, πού ἐρχόσαστε στὰ ἄμοιρα χωριά μας, κλάψετε καὶ θρηνηστε καὶ ἐσεῖς στὴ συμφορὰ μας, κλάψτε καὶ σεῖς μαζί μ' ἐμᾶς, κάστετε καὶ θρηνηστε. Τὰ παλικάρια σκότωσαν, δὲν θὰ τὰ ξαναδείτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗΣ

σὴ κοινωνία πέντε πνευματικούς ἀνθρώπους. Ξεχώριζε γιὰ τὴν αγωνιστικὴ της διάθεση καὶ τὴν ἀγνότητα τῶν συναισθημάτων της. Αρετολάτρης στὴ θεωρία καὶ τὴν πράξη. Χρέος ἱερότατο ἔχουν τὰ ἀξία παιδιά της νὰ συνεχίσουν περιήφρασε τὸ δρόμο της. Τὸ δρόμο πού αὐτὴ τοὺς χάραξε. Χρέος ἄλλο ἐχομε καὶ ἐμεῖς πού τὴ γνωρίσαμε. Γιατὶ ἡ μάνα αὐτὴ δὲν πέθανε. Ζεῖ. Καὶ θὰ ζεῖ στὶς ψυχὲς ὅλων, σὰν φωτεινὸ παράδειγμα γιὰ μίμηση συζύγου καὶ μεγάλης μητέρας.

ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ
Διηγῆτορας
Εμμ. Μπενάκη 24
ΑΘΗΝΑ

Κεῖνη τὴν ἄκαρη χροنيὰ εἶδαν τὸ Χάρο τὸ φονιὰ δίχως δρεπάνι. Ἄλλος αἰμόδιψος ληστής καλύτερός του θεριστὴς τὸ θέρος κάνει.

Μπροστάρης ὁ κατακτητὴς καὶ πίσω ὁ Χάρος μαζωχτὴς καὶ ἀγκομαχοῦσε, καθὼς μὲ τὴν πολλὴ σοδειὰ εἶχε γεμάτη τὴν ποδιά καὶ κουβαλοῦσε.

Μάζευε ὁ Χάρος ἀρμαθίες ποτάμι ἀδούλωτες ψυχὲς καὶ ἄργὰ τὸ βράδυ ξεφάντωσαν τὰ δυὸ θεριά καθὼς ἀφήσαν τὰ χωριά σκέτο ρημάδι.

Κι ὅταν ξημέρωσε ἡ αὐγὴ, βρόμῃσε ὀλόγυρα ἡ γῆ φωτιὰ καὶ θειάφι. Καὶ βρῆκε τὰ νοικοκυριά, ὅταν ξανάρθε ἡ λευτεριά, ξερὸ χωράφι.

Χῆρες, γυναῖκες καὶ ὄρφανὰ πού'χαν λουφάξει στὰ βουνὰ, τὴ νύχτα σκάβαν, δίχως λιθάνι καὶ παπὰ οὔτε καμῖνα νὰ χτυπᾷ καὶ δῶσ' του ἐθάβαν.

Κορμιά σκαμμένα ἀπ' τὴς πληγές... Γεμίσαν τάφους οἱ πλαγιὲς καὶ στὰ συντρίμια δὲν ξαναχίτιζαν φωλιὰ οὔτε πετούμενα πουλιὰ οὔτε τ' ἀγρίμια.

Τὸν ἄλλο χρόνο ἡ λευτεριά βρῆκε τριγύρω τὰ χωριά ἐρημωμένα. Τὰ δάκρυα πνίγαν τὴ χαρὰ. Πῶς νὰ γελάσουνε παιδιά χαροκαμένα;

Τ' ἀνάγερμα κάθε χρονιάς σὲ τέλος τῆς καλοκαιριᾶς, ὅσο θὰ ζοῦμε, ὅλοι, μεγάλοι καὶ μικροί, Ἐσᾶς, Ἀθᾶναιοι νεκροί, θὰ προσκυνοῦμε.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1979

EMMAN. A. XATZAKHS

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 1943

Καὶ τῶν νεκρῶν τὰ ἴησχα σπιτάκια πᾶν κι ἐκεῖνα τὰ τσάκισε, τὰ γκρέμισε τοῦ Γερμανοῦ ἡ ἀξίνα. Λύσσα πού εἶχαν οἱ ἄτιμοι, χύσαν ποτάμι αἶμα. Βαφήκανε τὰ χώματα, κοκκίνισε τὸ ρεμα. Κι ἡ κουκουβάγια στάθηκε μὲ τ' ἄφωτὰ τῆς μάτια στὰ πλοῦσια πού τῆς ἔκτισεν ὁ χαλασμός παλάτια. Μὰ μέσ' ἀπὸ τ' ἄγια κόκαλα καὶ ἀπ' τὰ συντρίμια ἐπάνω

ἐξεπετάχτ' ἡ Λευτεριά στὴ δοξασημένη Βιάννο.

Τὸ παραπάνω ποίημα τραγουδιόταν σὲ Σχολεῖα τῆς Ἐπαρχίας μας μετὰ τὸ Σεπτέμβρη τοῦ 1943. Ὅποιος γνωρίζει τὸν στιχουργὸ ἄς μᾶς γράψει.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Μὲ συγκρατημένη αἰσιοδοξία ἀνάμικτη μὲ φόρο γιὰ ἔνδεχον ἀποτυχία, παρακολουθήσαμε ἀπὸ μακριὰ τὴς προετοιμασίας τῆς ἐκδηλώσεως τῆς 29 Ἰουλίου. Μιά προετοιμασία 6—12 μηνῶν εἶναι συνήθως ἀπαραίτητη γιὰ τέτοιου εἴδους ἐκδηλώσεις. Ὅμως δυὸ μόνον μῆνες προετοιμασίας στάθηκαν ἀρκετοὶ γιὰ μιὰ ἐπιτυχία πού ξεπέρασε κάθε αἰσιοδοξία πρόβλεψη. Εὐτυχῶς, οἱ πληροφορίες ἀπὸ τὸν τύπο καὶ ἀπὸ πρόσωπα πού παρθερέθηκαν στὴν ἐκδήλωση διάλυσαν τοὺς δόβους πού δικαιολογημένα νιώθαμε πολλοὶ ἀπὸ μᾶς πού δὲν εἶχαμε τὴν τιμὴ

καὶ τὴ χαρὰ νὰ βοηθήσουμε στὴν ἐπιτυχία. Τὰ θερμὰ συγχαρητήρια εἶναι δυὸ πολὺ μικρὰ λέξεις γιὰ ἕνα τόσο μεγάλο ἔργο. Ἡ τιμὴ ἀνήκει πρῶτα στὰ Β.Ν. πού ἐρρίξαν τὴν ἰδέα καὶ κινητοποίησαν ὀλόκληρη τὴν Ἐπαρχία, καθὼς καὶ στὰ κοινωνικὰ συμβούλια, τὴς ὀργανώσεως καὶ τὰ πρόσωπα πού μὲ τὸν ἀνιδιοτελεῖ μὸχο τοὺς συνετέλεσαν σὲ τὴν παρουσίασθε τὸ λαμπρὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Καὶ στὰ ἄτομα καὶ στὴς κοινωκὲς ὀμάδες μιὰ ἀποτυχία μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει σὲ ἀποθάρρυνση καὶ ἀπραξία. Ἀντίθετα μιὰ ἐπιτυχία δίνει δυνάμεις γιὰ με-

γαλύτερα ἔργα πρὸς τὴν πρόοδο. Ἐπισημίζω τὴς 29 Ἰουλίου, ἡ σημερινὴ Ἐπαρχία Βιάννου εἶδε πῶς μπορεῖ νὰ προχωρήσει σὲ ἕνα λαμπρὸ μέλλον. Πιστεύω ὅτι ἡ μόνιμη καθιέρωση, κάθε χρόνο ἢ κάθε δυὸ χρόνια, παρόμοιες ἐκθέσεως ἐργοχείρων τῆς Ἐπαρχίας, θὰ δημιουργήσουν μιὰ ἀμιλλα τῶν νέων καὶ ἰδιαίτερα τῶν κοριτσιῶν, γιὰ καλλιτεχνικὲς δημιουργίες, μὲ σοβαρὲς εὐνοϊκὲς συνέπειες στὴν οἰκονομία τῆς Ἐπαρχίας μας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Δ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Οι εκτελεσθέντες από τους Γερμανούς ΣΤΙΣ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943 ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ

καί στα γειτονικά χωριά τῆς Ἐπαρχίας Ἱεραπέτρας

ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

1. Ἀπόστολος Βαρδάκης
2. Νικόλαος Ἐμμ. Βαρδάκης
3. Νικόλαος Γεωρ. Βαρδάκης
4. Χαράλαμπος Βαρδάκης
5. Νικόλαος Βαρδονικολάκης
6. Γεώργιος Β. Βασιλιάκης
7. Ἐμμανουὴλ Γεωργιακάκης
8. Ἐμμανουὴλ Ζουμάκης
9. Ἐμμανουὴλ Καλλέργης
10. Εὐάγγελος Καλλέργης
11. Κων/νος Κεφαλάκης
12. Δημήτριος Κουδουλάκης (δι-
κηγόρος)
13. Γεώργιος Μανουσάκης
14. Βασίλειος Μάξιμος
15. Εὐστάθ. Μάτορας (καθηγ.
ἀπὸ Κέρκυρα)
16. Ἰωάν. Μπαρπαγαδάκης
18. Ἐπαμ. Νοδάρης
19. Ἐμμανουὴλ Παξιμαδάκης
20. Ἄριστ. Παπαδάκης (μονό
χειρας)
21. Ἰωάννης Πεδιαιδάκης
22. Μιχαὴλ Πετσάκης
23. Γεώργιος Σ. Τρευλάκης
24. Ἰωάννης Α. Τρευλάκης
25. Μιχαὴλ Κ. Τρευλάκης
26. Μιχαὴλ Στ. Τρευλάκης
27. Ἀγγελῆς Ι. Χατζάκης
(πρόεδρος Κοιτίτης)
28. Γεώργιος Ἐμμ. Χατζάκης
29. Ἐμμανουὴλ Γ. Χατζάκης
(ἡ Μανιός)
30. Λάζορας Χ. Ι. Χατζάκης

ΑΜΙΡΑ

1. Γεώργιος Ι. Ἀναστασάκης
2. Ἐμμ. Γεωργ. Ἀναστα-
σάκης
3. Ἰωάννης Δ. Ἀντωνάκης
4. Σταύρος Ι. Ἀντωνογιαννά-
κης
5. Γεώργιος Δ. Βαρδάκης
6. Χαρίδημος Γ. Βαρδάκης
7. Ἐμμαν. Ι. Βασιλικάκης
8. Γεώργιος Ν. Βασιλικάκης
9. Ματθαῖος Ν. Βασιλικάκης
10. Μύρων Ν. Βασιλικάκης
11. Γεώργιος Σπ. Βερυκοκάκης
12. Ἰωάννης Μ. Βερυκοκάκης
13. Ἰωάννης π. Σπ. Βερυκοκά-
κης
14. Ματθαῖος Περ. Βερυκοκά-
κης
15. Μύρων Λ. Βερυκοκάκης
16. Νικ. Ματθ. Βερυκοκάκης
17. Πολυχρόνης Μ. Βερυκοκά-
κης
18. Ἀντώνιος Γεωργιαννάκης
19. Ἰωάννης Ματθ. Γεωργιαν-
νάκης
20. Νικόλαος Ἀντων. Γεωργιαν-
νάκης
21. Νικόλαος Ἀντ. Γεωργιαν-
νάκης
22. Ματθαῖος Γιαγκάκης
23. Ἐμμ. Ν. Γρυσμπολάκης
25. Ἐμμ. Γ. Δασκαλάκης
26. Ἰωάννης Σταύρου Δασκα-
λάκης
27. Σταύρος Γ. Δασκαλάκης
28. Ἀθανάσιος Μ. Ἠλιάκης
29. Ἀριστείδης Ἠλ. Ἠλιάκης
30. Ἐλευθέριος Ἀρ. Ἠλιάκης
31. Δημήτριος Ἠλ. Ἠλιάκης
32. Ἐμμανουὴλ Γεωρ. Ἠλιάκης
33. Ἰωάννης Ἀριστ. Ἠλιάκης
34. Κων/νος Δημ. Ἠλιάκης
35. Ματθαῖος π. Ι. Ἠλιάκης
36. Μιχαὴλ π. Ι. Ἠλιάκης
37. Δημήτρ. Γ. Ἰνωτάκης
38. Ἰωάννης Ἰνωτάκης
39. Μιχαὴλ Γ. Ἰνωτάκης
40. Νικόλαος Ι. Ἰνωτάκης
41. Πέτρος Ἀριστ. Ἰνωτάκης
42. Ἐμμ. Γ. Καρακωνσταν-
τάκης
43. Ἐμμ. Γ. Κουδουλάκης
44. Νικόλαος Ι. Κουδουλάκης
45. Ἐμμ. Ἀθ. Κουδουλάκης
46. Ἐμμ. Κ. Κουδουλάκης

2) Ἰωάννης Ν. Κουδουλάκης

48. Νικόλαος Ἐμμ. Κουδουλά- κης

49. Σπύρος Νικ. Κουδουλάκης
50. Γεώργιος Ι. Κρασῆς
51. Ματθαῖος Ι. Κρασῆς
52. Μιχαὴλ Ε. Κρασῆς
53. Ἐμμ. Μ. Κρεββαθιανά-
κης
54. Ἰωάννης Μ. Κρεββαθιανά-
κης
55. Ἐμμ. Ι. Λουλάκης
56. Ἀπόστ. Ε. Μαθιουδάκης
57. Δημήτριος Ἀντ. Μαθιου-
δάκης
58. Ἐμμ. Ἀντ. Μαθιουδά-
κης
59. Ἐμμ. Ἀπ. Μαθιουδάκης
60. Μιχαὴλ Ἀντ. Μαθιουδάκης
61. Μιχαὴλ Λ. Μαθιουδάκης
62. Μιχαὴλ Ν. Μαθιουδάκης
63. Γεώργιος Μικρογιαννάκης
64. Γεώργ. Ἐμμ. Μικρογιαν-
νάκης
65. Ἐμμ. Μικρογιαννάκης
66. Ἰωάννης Β. Μακρυγιωργά-
κης
67. Στυλιανὸς Α. Μακρυγιωρ-
γάκης
68. Ἰωάννης Ἐμμ. Μικρογι-
αννάκης
69. Ἐμμ. Δ. Μπαριτάκης
70. Δημήτριος Σ. Παντουδά-
κης
71. Ματθαῖος Ι. Παντουδάκης
72. Γεώργιος Ν. Παπαδάκης
73. Νικόλαος Πυροβολάκης
74. Βασίλειος Ι. Ραπτάκης
75. Γεώργιος Ε. Ραπτάκης
76. Γεώργιος Μ. Ραπτάκης
77. Ἐμμ. Γεωργ. Ραπτάκης
78. Ἐμμ. Γεωργ. Ραπτάκης
79. Κων/νος Μ. Ραπτάκης
80. Μάρκος Ραπτάκης
81. Μιχαὴλ Ε. Ραπτάκης
82. Μιχαὴλ Ι. Ραπτάκης
83. Σοφοκλῆς Ι. (ἡ Γ.) Ρα-
πτάκης
84. Μιχ. Σαμπροβαλάκης
85. Ματθαῖος Σταυρακάκης
86. Νικ. Ἀντ. Σταυρακάκης
87. Νικόλ. Γ. Σταυρακάκης
88. Νικόλ. Πέτ. Σταυρακάκης
89. Ἀριστομ. Ν. Συγγελάκης
90. Ἰωάννης Ν. Συγγελάκης
91. Ματθαῖος Ν. Συγγελάκης
92. Νικόλαος Μ. Συγγελάκης
93. Παῦλος Ν. Συγγελάκης
94. Γεώργιος Ι. Τσαγκαράκης
95. Δημήτριος Ι. Τσαγκαράκης
96. Ἐμμ. Νικ. Τσαγκαράκης
97. Κων/νος Νικ. Τσαγκαρά-
κης
98. Μάρκος Νικ. Τσαγκαράκης
99. Νικόλαος Γ. Τσαγκαράκης
(δάσκαλος)
100. Νικόλαος Ἐμμ. Τσαγκα-
ράκης (δάσκαλος)
101. Νικόλαος Ι. Τσαγκαρά-
κης
102. Χρήστος Φιόρης
103. Γεώργιος Ν. Χαλκιαδά-
κης
104. Ἐμμ. Ν. Χαλκιαδάκης
106. Ἐμμ. π. Χ. Χαλκιαδά-
κης
107. Ἰωάννης Ν. Χαλκιαδάκης
108. Ἰωάννης π. Χ. Χαλκιαδά-
κης
109. Μιλτιάδης Γ. Χαλκιαδά-
κης
110. Νικόλαος Γ. Χαλκιαδάκης
111. Νικόλαος Χαλκιαδάκης
112. Σπύρος Γ. Χαλκιαδάκης
113. Σταύρος Ἰω. Χαλκιαδάκης
114. Ἰωάν. Νικ. Χρηστάκης
115. Ἐμμ. Γεωργ. Χρηστά-
κης
116. Ματθ. Ἀθαν. Χρηστάκης
117. Νικόλ. Ἀθαν. Χρηστάκης
118. Γρηγ. Ι. Χριστοδουλάκης
119. Μιχ. Γ. Χριστοδουλάκης

ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΣ

- 1) Κωνσταντίνος Μαράκης

2) Απραξία Αθουδάκη

ΑΡΒΗ

(ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ)
1) Κύριλλος Συναδινάκης, ιερο-
μόναχος, 75 ετών

ΒΑΧΟΣ

1. Γεώργιος Ἀγγελάκης
2. Ἐμμανουὴλ Ἀγγελάκης (δά-
σκαλος)
3. Γεώργιος Ἀλεξάκης
4. Ἰωάννης Ἀλεξάκης
5. Δημήτριος Ζερβουδάκης
6. Γεώργιος Καργιολάκης
7. Ματθαῖος Καργιολάκης
8. Μιχαὴλ Γ. Καργιολάκης
9. Στέργιος Καργιολάκης
10. Μύρων Γ. Καργιολάκης
11. Ἐμμανουὴλ Γ. Κατωγιαν-
νάκης
12. Δημήτριος Πετράκης
13. Βασίλειος Δ. Πνευματικά-
κάκης
14. Γεώργιος Πνευματικάκης
15. Ἡρακλῆς Πνευματικάκης
16. Κων/νος Γ. Πνευματικάκης
17. Παπα—Λεωνίδας Πνευ-
ματικάκης
18. Μιχαὴλ Ν. Πνευματικάκης
19. Νικόλαος Ἡρ. Πνευματικά-
κάκης
20. Ἰωάννης Σταυρακάκης
21. Μενέλαος Σταυρακάκης
22. Νικόλαος Π. Σταυρακάκης
23. Πολυχρ. Χρηστάκης

ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙ

1. Βασίλειος Ι. Βαρδάκης
2. Ἰωάννης Βαρδάκης
3. Ἐμμανουὴλ Βερβελάκης
4. Εὐάγγελος Γεωργ. Βερ-
βελάκης ἐτῶν 6
5. Μαρία Γεωργ. Βερβελάκη
ἐτῶν 8
6. Στυλιανὸς Γεωργ. Βερβε-
λάκης ἐτῶν 10
7. Ἀριστείδης Κων. Βραχνά-
κης
8. Ἀριστείδης Στ. Βραχνάκης
9. Ἐμμανουὴλ Ἀριστ. Βραχ-
νάκης
10. Ματθαῖος Ἐμμ. Βραχνά-
κης
11. Νικόλαος Μ. Βραχνάκης
12. Στυλιανὸς Γ. Βραχνάκης
13. Ἰωάννης Κ. Γιαλια-
δάκης
14. Ἰωάννης π. Ματθ. Γιαλια-
δάκης
15. Γεώργιος Ε. Δασκαλάκης
16. Νικόλ. Μ. Ζωάκης
17. Γεώργιος Ἐμμ. Κικάκης
18. Ἐμμ. Π. Κικάκης
19. Ζαχαρίας Π. Κικάκης
20. Ἰωάννης Κικάκης
21. Γεώργ. Ἀριστ. Κοντάκης
22. Ἐμμ. Γ. Κοντάκης
23. Χατζῆ — Ἐμμανουὴλ Κον-
τάκης
24. Χρ. Ι. Κοντάκης
25. Ἐμμ. Γ. Κουνδουράκης
26. Κων/νος Γ. Κουνδουράκης
27. Καλλιόπη Ν. Μιχαλακάκη
28. Νικ. Ε. Μιχαλακάκης
29. Ἰάκωβος Μουλάκης
30. Νικόλ. Μουλάκης
31. Νικ. Κ. Ποντικάκης
32. Μιχαὴλ Ποντικάκης
33. Ἐμμ. Πυροβολάκης
34. Στυλ. Πυροβολάκης
35. Ἐμμ. Ν. Χαλκιαδάκης

ΚΡΕΒΒΑΤΑΣ

1. Δημήτριος Ι. Ἀγγελάκης
2. Ἐμμανουὴλ Κ. Ἀγγελάκης
3. Ἰωάννης Ν. Ἀγγελάκης
4. Κων/νος Γ. Ἀγγελάκης
5. Λεωνίδας Ἠλ. Ἀγγελάκης
6. Νικόλαος Πολ. Ἀγγελάκης
7. Στέργιος Ε. Ἀγγελάκης
8. Στυλιανὸς Μ. Ἀγγελάκης
9. Ἰωάννης Δημητρογιαννά-
κης

10. Γεώργιος Σ. Ζωάκης
11. Ἐμμανουὴλ Ν. Ζωάκης
12. Ἐμμανουὴλ Ι. Ζωάκης
13. Ἐμμανουὴλ Σπ. Ζωάκης
14. Μαρή Σ. Ζωάκης
15. Νικόλαος Γ. Ζωάκης
16. Νικόλαος Σ. Ζωάκης
17. Νικόλ. Ι. Καρακωνσταντά-
κης
18. Ἐλένη Γ. Μαρή
19. Μιχαὴλ Γ. Μαρή
20. Νικόλαος Παπαδημητρώ-
πουλος
21. Ζαχαρ. Ε. Χατζάκης

ΠΕΥΚΟΣ

1. Ἀντων. Ἀντωνογιαννάκης
2. Χαρίδ. Γ. Βαρδάκης
3. Γεώργιος Ε. Βασιλάκης
4. Ἐλευθέριος Γ. Βασιλάκης
5. Ἰωάννης Ε. Καρακωνσταν-
τάκης
6. Ἐμμ. Γ. Μαργαριτάκης
7. Αικατερίνη Μηλιαράκη
8. Αριστομένης Μηλιαράκης
(δάσκαλος)
9. Ἀλέξαν. Π. Μηλιαρικο-
λάκης
10. Αἰκατ. Ἀθ. Παπαδημητρώ-
πουλος
11. Ἐμμ. Ι. Παπαδημητρώ-
πουλος
12. Μαρία Χ. Παπαδημητρο-
πούλου
13. Χαράλ. Ε. Παπαδημητρώ-
πουλος
14. Γεώργιος Ε. Προεστάκης
15. Ἐμμ. Γ. Σωμαράκης
16. Νικόλ. Γ. Σωμαράκης
17. Χαρίδ. Ε. Τσαγκαράκης
18. Ἐμμ. Ν. Παπαδημητρώ-
πουλος

ΣΥΚΟΛΟΓΟΣ

1. Ἰω. Γ. Κοσμαδάκης

ΣΥΜΗ

1. Ἀπόστολος Ε. Βαγιωνάκης
2. Μιχαὴλ Ἀρχοντάκης
3. Νικόλ. Γ. Βροντινός
4. Γεώργιος Διασκαλάκης
5. Ἐμμ. Γ. Γαλανοδάκης
6. Ἰωάννης Ζερβουδάκης
7. Ἰωάννης Καλικάκης
8. Μηνᾶς Καρπαθάκης
9. Νικόλαος Καρακωνσταντά-
κης
10. Μαρία Γ. Μεταξάκη
11. Ἐμμανουὴλ Μπλεράκης
12. Στυλιανὸς Μπλεράκης
13. Μαρία Πανακάκη
14. Νικόλ. Πανακάκης
15. Καλλιόπη Παπαδάκη
16. Ἀπόστολος Παπαδάκης
17. Διομήδης Παπαδάκης
18. Ἐμμανουὴλ Παπαδάκης
19. Ἐλευθέριος Παυλάκης
20. Ζαχαρένια Χ. Ρινάκη
21. Μαρία Χα Γ. Ρινάκη
22. Γεώργιος Χ. Ρινάκης
23. Καλλιόπη Χ. Συγγελάκη
24. Ἀπόστολος Γ. Χαμηλά-
κης
25. Χαράλ. Ψαλλάκης
26. Ἐμμ. Ψιμουλάκης

ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

ΜΑΛΕΣ

1. Ἐμμ. Μικράκης
2. Στυλιανὸς Μικράκης
3. Ἐμμ. Παναγιωτάκης
4. Μιχαὴλ Παναγιωτάκης
5. Ἐμμ. Παπαντωνάκης
(85 ετών)
6. Γεώργιος Παπουτσάκης
7. Γεώργιος Σπαθαράκης
8. Πέτρος Τσαγκαράκης

ΠΑΡΣΑΣ

1. Κων. Μαλαζωνιάκης
2. Ἐμμ. Μαζωνιάκης
3. Νικόλ. Μαρκετιάκης
4. Γεώργιος Μπλαζάκης
5. Γεώργιος Παπαδάκης
6. Δημήτριος Παπαδάκης
7. Ἐμμ. Στρατάκης

ΓΔΟΧΙΑ 36
ΜΥΡΤΟΣ 18
ΜΟΥΡΝΙΕΣ 10
ΜΥΘΟΙ 3

ΣΗΜ. Γιὰ τὰ χωριά Γδόχια,
Μύρτος, Μουρνιές καὶ Μύθοι
δὲν ἔχομε ονομαστικὴ κατὰ-
σταση, γι' αὐτὸ αναγράφονται
οἱ εκτελεσθέντες μόνο αριθμη-
τικῶς.

Τὰ παρακάτω ονόματα πού
αναφέρονται στὴν ἐπαρχία
Βιάννου πῦρρεται ἀπὸ τὸ Η-
ρώω πὺρ βρίσκεται στὴν
πλατεία τοῦ Αγ. Νικολάου
Λασιθίου, θύματα σὲ προη-
γουμένους πολέμους.

ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΣ

- 1) Ι. Πετράκης
- 2) Ν. Σπανάκης
- 3) Γρ. Ηγουμενίδης
- 4) Παλ. Μπελιμεζάκης
- 5) Νικόλ. Αγαπάκης
- 6) Αλέξ. Ραπτάκης
- 7) Ε. Β. Βελιβασάκης
- 8) Γ. Κουφαλιτάκης
- 9) Γ. Παπαγιαννάκης
- 10) Γ. Χαλκιαδάκης
- 11) Μ. Μαστρογιωργάκης
- 12) Γ. Αθουδάκης
- 13) Ε. Τακτικάκης
- 14) Ε. Μαστρογιωργάκης
- 15) Ι. Σπανάκης
- 16) Ε. Α. Καρτσάκης
- 17) Μιχελάκης
- 18) Ι. Γουρνεζάκης
- 19) Α. Κούζας
- 20) Χ. Μιχελάκης
- 21) Γ. Κουσκουμπεκάκης
- 22) Ε. Ι. Καρτσάκης
- 23) Β. Λουλάκης
- 24) Γ. Μυλωνάκης
- 25) Ν. Καρτσάκης
- 26) Ν. Παπαμπαθιακάκης
- 27) Δ. Ραπτινόπουλος
- 28) Δ. Μπελιμεζάκης
- 29) Σ. Πετράκης
- 30) Γ. Γελασάκης
- 31) Μ. Αγονάκης
- 32) Ι. Βολανάκης
- 33) Ε. Παπαμπαθιακάκης

ΚΑΤΩ ΒΙΑΝΝΟΣ

- 1) Ε. Δ. Δουλεράκης
- 2) Δ. Α. Αγγουράκης
- 3) Ε. Ι. Χριστάκης
- 4) Ν. Ε. Χριστάκης

ΧΟΝΔΡΟΣ

- 1) Ε. Ι. Γιαμαλάκης
- 2) Δ. Γ. Βαθουράκης
- 3) Ν. Μ. Ζαχαράκης

ΡΙΖΑ

- 1) Ε. Γ. Τσικαλουδάκη
- 2) Ν. Ε. Τσικαλουδάκη
- 3) Γ. Ν. Σταυρουλάκης

ΣΥΚΟΛΟΓΟΣ

- 1) Ε. Γ. Τσαγκαράκης
- 2) Ι. Γ. Τσαγκαράκης
- 3) Α. Γ. Πιτροπάκης
- 4) Δ. Ε. Πετράκης
- 5) Π. Ε. Πετράκης
- 6) Γ. Ι. Στιβακτάκης
- 7) Μ. Ι. Στιβακτάκης
- 8) Ε. Γ. Κωνσταντάκης
- 9) Μ. Γ. Κωνσταντάκης
- 10) Γ. Κασωτάκης

ΚΑΛΑΜΙ

- 1) Ι. Ε. Δασκαλάκης
- 2) Γ. Μ. Μιχελινάκης
- 3) Μ. Ι. Χουλάκης
- 4) Γ. Δ. Κασωτάκης
- 5) Ε. Ι. Ανδροπάκης
- 6) Ι. Ε. Παπαδάκης
- 7) Γ. Ε. Σωμαράκης

- 8) Ν. Ε. Παπαδοκαλάκης
- 9) Ε. Δ. Κασωτάκης
- 10) Γ. Ε. Φραγκάκης

ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

- 1) Ι. Χ. Μηχαλοδημητράκης
- 2) Μ. Ε. Κουρουτάκης
- 3) Γ. Ε. Μηχαλοδημητράκης
- 4) Α. Ε. Γεωργακάκης
- 5) Ε. Ι. Διακάκης
- 6) Ι. Κ. Μανταλάκης
- 7) Ι. Γ. Γεωργακάκης
- 8) Ι. Ε. Βαρδονικολάκης
- 9) Γ. Ν. Μαθιουδάκης
- 10) Ε. Ν. Κουσουδάκης
- 11) Ν. Γ. Τζανάκης
- 12) Π. Α. Νοδάρης

ΠΕΥΚΟΣ

- 1) Ε. Ι. Στεφανάκης
- 2) Η. Ι. Στεφανάκης
- 3) Α. Κ. Φραγκάκης
- 4) Σ. Γ. Φραγκάκης
- 5) Γ. Ε. Κοκκινάκης
- 6) Ε. Β. Βελιβασάκης
- 7) Κ. Ι. Μηλιαράκης
- 8) Ι. Ν. Παπαδημητρώπουλος
- 9) Ι. Ε. Μηλιαράκης
- 10) Π. Ι. Μηλιαράκης

ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙ

- 1) Ι. Γ. Μασχοβάκης
- 2) Ι. Σ. Βραχνάκης
- 3) Ι. Ν. Κοντάκης
- 4) Ν. Π. Κοκκινάκης
- 5) Μ. Δ. Λουλάκης
- 6) Ε. Σ. Πυροβολάκης
- 7) Ε. Ι. Βερβελάκης
- 8) Ε. Ζ. Κοντάκης
- 9) Π. Κ. Βραχνάκης
- 10) Γ. Δ. Βαρδάκης
- 11) Ι. Ε. Κοντάκης

ΜΟΥΡΝΙΕΣ

- 1) Ε. Π. Σοχοράκης
- 2) Χ. Γ. Σκλαβάκης
- 3) Μ. Ν. Ταυλάκης
- 4) Α. Ν. Ταυλάκης

ΚΑΤΩ ΣΥΜΗ

- 1) Γ. Δ. Μπεκράκης
- 2) Ι. Ε. Λοπάκης
- 3) Χ. Κουνδουράκης
- 4) Γ. Βουρδουράκης
- 5) Μ. Ρηνάκης
- 6) Ι. Ψαλλάκης
- 7) Χ. Πιθαρούλης
- 8) Ε. Αθανασάκης

ΜΥΡΤΟΣ

- 1) Ι. Ε. Πατερωννάκης
- 2) Μ. Ε. Μαρουλάκης
- 3) Ε. Γ. Μεταξάκης
- 4) Μ. Ε. Χανιαλάκης

ΒΑΧΟΣ

- 1) Ν. Ι. Καργιολάκης

ΑΜΥΡΑ

- 1) Ε. Σ. Ραπτάκης
- 2) Μ. Ν. Παναγιωτάκης
- 3) Μ. Ι. Παναγιωτάκης
- 4) Σ. Ι. Δασκαλάκης
- 5) Ι. Ε. Μουλάκης
- 6) Κ. Ε. Κρασῆς
- 7) Δ. Γ. Αντωνακάκης
- 8) Μ. Ι. Παντουδάκης
- 9) Π. Μ. Μικρογιαννάκης
- 10) Ι. Δ. Κουδουλάκης
- 11) Ε. Ν. Κρασῆς
- 12) Π. Γ. Μαθιουδάκης
- 13) Ι. Α. Κρασῆς
- 14) Α. Ν. Μαθιουδάκης

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ ΤΟΥ '43

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

— Ευσυνθηκόληγος, μωρέ, η Ιταλία, παραδόθηκε στους συμμάχους Αμερικανούς κι Άγγλους, πάει ο πόλεμος, ζήτω!

— Για σταθήτε, μωρέ Γιάννηδες, ειπώ 'ναι τουτάρτα που μου λέτε; Εκουζουλαθήκατε μωρέ; Ποιός σάς τ'ό 'πε;

— Μωρέ πό Λονδίνο τ'ό 'πε, ήρθε δελτίο από πάνω. Πρέπει να με πιστάμε, κοπέλια 'μαστε δά; — Άντεστε, μωρέ, τώσε λέω, να περάσουμε στο χωριό, να κάμουμε μιά παραφαντάρα στην Πλατέα, να δούμε τ'α μούτρα των Γερμανών και θά καταλάβομε αν είν' αλήθεια.

Κατεβαίνομε τή σκόλα, βγαίνομε στο δρόμο και περνούμε στην «Πλατέα». Γεμάτη ανθρώπους που τ'ό 'ξαν τ'ό νέο, προσεκτικοί πάνε κι έρχονται, ένα σχινό γελαστάκι φαίνεται στα χείλια τους. Γερμανός κανείς στην Πλατέα. Προχωρούμε στον Αρχάγγελο, κανείς Γερμανός. Πάμε πέρα στο Λιοντάρι, εκεί που είναι τώρα τ'ο Αστνο νομικό Τμήμα, ήτανε η Κομαντοπούρ. Αγκλωλωτός σταυρός κυμάτιζε πάνω από τ'ο κτίριο και σιδερόφρακτοι διπλοσκοποί τ'ό φυλάγαν.

Περνούμε τάχα βόλτα και κοιτάζομε τούς Γερμανούς. Βλοσυροί, μούροι, και σκυθρωποί, σαν τούς βράχους τής Κορακιάς, κοιτάζαν περήφανα, σκληρά, ίσα μπροστά πάνω από τ'ο κεφάλι μας. Σκούρα τ'α πράγματα. Αλήθεια φαίνεται η παράδοση τής Ιταλίας. Τ'ο άλλο θεριό όμως, άγριο κι ανεξίτηλο, μουγγρίζει με τή βουβάρτα του.

— Εμείς προχωρούμε προς τ'α Καμαράκια και σιγοψυθιρίζομε, σχεδόν χαρούμενοι. Από 'κει μπεινομε στα λιόφυτα και τραβούμε προς τ'ο Σκλαβό, να πούμε κρυγιά νερό από τ'ο Γουμεινιά τή βρύση, να φάμε σούκα και κωδύνια... Τήν Πέμπτη τ'ο βράδυ, 9 τ'ο Σεπτέμβρη, σχεδόν μεσάνυχτα, μθαίνομε τ'ο συγκλονιστικό νέο:

— Κατεβήκαμε από τ'ο Λημέρι αντάρτες τ'ο Μπαντουβά, στη Σύμη, και σφάζανε σαν τ'ο αρνιά δύο Γερμανούς στο φυλάκιο τής Σύμης.

Ελπίδα, χαρά και φόβος στο χωριό.

— Κι εδ'α, είντα θά γενεί; ρωτούσανε ορισμένοι. Εδ'α θά μάσε κάμουνε οι Γερμανοί.

— Αποβήση θά κάμουνε στο γιαλό οι Εγγλέζοι, λέγανε άλλοι, θά τ'ο δείτε.

Κείνη τή βραδιά όλοι οι άντρες κοιμηθήκαμε οξω απ' τ'ο χωριό. Κι εμείς λογαριάζαμε τούς εαυτούς μας «άντρες» και τήβγαλομε στ' αμπέλια τ'ο «Καγιαρού» και ρημάζαμε τ'α ρόγδια και τ'α σταφύλια.

Τήν Παρασκευή τ'ο πρωί, 10 τ'ο Σεπτέμβρη, γέμισε τ'ο χωριό Γερμανούς, κι αυτοκίνητα. Ήρθανε εδ'α απ' όλη τήν Κρήτη, πάνω από 3.000. Βλοσυροί κι αμιλήτοι, δέν πείραζαν κανένα. Έπασσαν τ'ο Σχολείο, τ'ο Γυμνάσιο, όπου έβαλαν μεγάλα πανν'α τ'ο σήμα τ'ο Ερυθρού Σταυρού.

Ασύρματοι βούζαν, μοτοσυκλέτες ούρλιαζαν, πολυβόλα στενόνταν σ' επικαιρες θέσεις, σπών Καλέ, σπών Κάτω Αι — Γιάννη, στην Καβαλαρά, στην Εγίτρια.

Τήν άλλη μέρα, Σάββατο 11 τ'ο Σεπτέμβρη 1943, επίταξαν όλα τ'α «μούλου» τ'ο χωριού, και τ'α μάζεψαν στο Βράσκο, γύρω από τ'ον Πλάτανο και τήν Πλατέα τ'ο Αρχαγγέλου. Πήρανε και τ'ο πατέρα μου τ'ο μουλάρι.

Εμείς, φοβισμένοι, δέν κυκλοφορούσαμε στο χωριό, και τ'ις νύχτες μέναμε έξω στα ρυάκια και σ'ις βάγγες...

Τήν άλλη μέρα, Κυριακή 12 Σεπτέμβρη, μαθαίνομε τ'ο προμερό νέο:

— Λόχος Γερμανικός, που είχε μπροστά ομήρους απ' τ'α μέσα

χωριά, προχώρησε προς τή Σύμη. Οι αντάρτες είχαν κατεβεί από τ'ο Λημέρι, αποφασισμένοι να μ'ην τούς αφήσουνε να κάμουν τή Σύμη. Χωρίστηκαν σε δύο ομάδες. Η μιά Νοτιανατολικά τής Σύμης, στην τοποθεσία Κορνιακτός, πέρα απ' τόν ποταμό, στα χαράκια. Η άλλη Νοτιοδυτικά τής Σύμης, πάνω από τ'ο δρόμο, σ'ις ριζοβουνιές, στην τοποθεσία «Κομπιά». Όταν ο Γερμανικός λόχος μπήκε ανάμεσα σ'ις δύο ομάδες στην τοποθεσία Πλάκα — Κουτσουναίρι, κοντά στο Πλατάκι — περρίπου ένα χιλιόμετρο πριν μπει στην Σύμη, με μπροστά μιά δεκαοκτώ ομήρους, δέχτηκε τ'α πυρά των Ελλήνων πατριωτών. Οι όμηροι δέν κτυπήθηκαν, προχώρησαν και μπήκαν στη Σύμη. Οι Γερμανοί πολέμησαν γενναία, αλλά η ορμή των Ελλήνων πατριωτών ήτανε τρομερή. Η μάχη κράτησε ώρες πολλές.

Ο γερμανικός λόχος εξουδετερώθηκε. Νεκροί όλοι οι αξιωματικοί του. Γερμανικές απώλειες, κατά τ'ο Σύλλογο Βιαννιτών Αθηνών «Ο Διαβάτης», 82 νεκροί και 13 αιχμαλωτοί. Κατά τ'ο δάσκαλο Γεώργιο Χατζάκη (βιβλίο του «Η Βιάννος σ'ις Φλόγες»): νεκροί 65, τραυματίες 43 και αιχμάλωτοι 12.

Κατά τ'ο δάσκαλο Εμμανουήλ Παπαμιχαλάκη (Γδόχεια): νεκροί 43, αιχμάλωτοι 13, διαφυγόντες 4.

Απώλειες Ελλήνων πατριωτών στη μάχη: νεκροί 1, ο Αποστόλος Βαγιωνάκης από τούς Μύθους 23 ετών έγγαμος, πατέρας ενός ανήλικου αγοριού. Τραυματίες δύο, ο Γεώργιος Μαστραπινάκης από τή Σύμη, και ο Εμμανουήλ Παπαδημητρώπουλος από τόν Πεύκο.

Μετά τή μάχη οι αντάρτες αποσύρθηκαν στον Ομαλό και τ'ις γύρω χαράδες, και ο αρχηγός τους καπετάν Μανώλης Μπαντουβάς τούς διέταξε να μοιραστούν σε μικρές ομάδες και να διαφύγουν σε άλλες περιοχές. Σε λίγες μέρες όλοι σχεδόν σπομακρύνθηκαν, χωρίς άλλες απώλειες ή σύγκρουση.

Τή νύκτα τής άλλης ημέρας, σκούω πεταλιές τ'ο μουλιαριού μας στην αυλή, στο δρόμο. Τ'ο μουλάρι τ'ο 'χανε πάρει και βέλω ένα τρομερό θέαμα, που θά τ'ο θυμάμαι πάντα: Μεσοσάβρα στο μουλάρι, ήτανε φορτωμένος ένας σκοτωμένος Γερμανός. Φρικτά τραύματα στο κεφάλι, στο στήθος. Γεμάτος ξερά αίματα, με στόμα ανοικτό, και μάτια ολάνοικτα...

Ένα ξανθό παλικάρι, με κρεμασμένα τ'α χέρια και τ'α πόδια, που 'φταναν σχεδόν χάμα. Τόν έφερε πεσκέσι τ'ο μουλάρι μας, ξεστρατιζόντας από τήν απάνω Πλάκα από τήν ομάδα των Γερμανών που έφεραν τούς νεκρούς.

Τι να κάνω τώρα; «Νά τ'ο πάς στο χωριό, να τόνε ξεφορτώσουνε», μου λέει η μακαρίτισσα η μάνα μου. Πήρα τ'ο μουλάρι από τ'ο χαλινάρι και τ'ο πήγα... Τ'ο μαγαζι τ'ο Πετσουλή ήτανε γεμάτο σκοτωμένους, τόν ένα πάνω στον άλλο. Και τ' άλλα μαγαζιά γεμάτα τραυματίες Γερμανούς. Η Πλατεία ήταν γεμάτη αίματα...

Αυτοί, ωχροί και βλοσυροί, ούτε μιλούσαν ούτε πείραζαν κανένα. Φοβερές μέρες. Οι χωρικοί μας, φοβισμένοι ξεχάσαν τή χαρά τής συνθηκόληγης τής Ιταλίας. Όλοι κρυφτήκαν έξω από τ'ο χωριό τή νύκτα εκείνη. Μόνο οι γυναίκες και τ'α παιδιά μέσ στα σπίτια. Οι σκύλοι ούρλιαζαν λυπητερά κι οι κουκουβάγιες έκραζαν γύρω από τ'ο χωριό καθισμένες σ'ις καρδιές και σ'ις πλάτανους.

Τή Δευτέρα, 13 τ'ο Σεπτέμβρη τ'ο μεσημέρι, τ'α γερμανικά μεγάφωνα διαλαλούσαν ότι, όποιο πολίτη έπιαναν έξω από τ'ο χωριό, θά τόν σκοτώναν επει τ'οπου, ότι είχαν αστυνομικούς σκύλους που θά τούς έβρι

σκαν όπου κι ήταν χωσμένοι κ.λπ. Οι περισσότεροι Βιαννίτες φοβήθηκαν και μαζεύτηκαν τή νύκτα στο χωριό.

Τ'ο πρωί 14 Σεπτέμβρη, εφ'ορτή τ'ο Τιμίσι Σταυρού, πήρανε όλοι και γέμισαν οι εκκλησίες. Άμα τέλειωσε η λειτουργία, γύρω σ'ις 10 τ'ο πρωί, διαπιστώσαμε πως τ'ο χωριό ήτανε κυκλωμένο στενά από Γερμανούς.

Άρχισαν οι συλλήψεις από σπιτί σε σπιτί. Σάν φοβισμένο κοπάδι τούς οδηγούσαν στο Γυμνάσιο, που ήταν τόπος συγκεντρώσεως. Πυκνά πυρά πυροβόλων ακούγονταν από τόν Καλέ και τήν Καβαλαρά.

Σκότωσαν τήν Απραξία Αθουσάκη, άρρωστη με ημιπληγία πάνω στο κρεβάτι της, γριά γυναίκα. Σκότωσαν τόν Κωστή τ'ο Μαρογιάννη 15 χρονών περίπου, καθώς προσπαθούσε να διαφύγει προς τ'α βουνά.

Θρήνος και μούγγρος στο χωριό. Άντρες, γυναίκες, παιδιά τούς οδηγούσαν στο Γυμνάσιο. Λίγοι διέφυγαν. Αργότερα σκότωσαν τ'ις γυναίκες, τ'α παιδιά και τούς γέροντες και κράτησαν όλους τούς άλλους για εκτέλεση.

Εγώ διέφυγα τή σύλληψη,

κρυφτήκα όλη μέρα στο ζουριό τ'ο μύλου τ'ο Χατζή και τήν άλλη μέρα παρέα με τ'ο Γιάννη Τσοπάκη, διαφύγαμε στο Καντηλιόρο κι από κεί π'ο ψηλά σ'ο αόρι.

Τήν ίδια μέρα, 14 Σεπτέμβρη, σ'α μέσα χωριά τής επαρχίας, γι νόταν φοβερή σφαγή. Οι Γερμανοί κύκλωσαν όλα τ'α χωριά, και σκότωσαν όλους τούς άντρες. Οι περισσότεροι βέβαια διέφυγαν π'ο μπροστά, ή τήν ώρα των συλλήψεων.

Σκηνές απερίγραπτης φρίκης και αίματος έγιναν παντού.

Ποιός να τ'α περιγράψει; Εγώ ούτε μπορώ ούτε τολμώ.

Μόνο ένας Όμηρος, ένας Δάντης, δά μπορούσε...

Σφάζονταν ο πατέρας μαζί με τούς γιούς του, ο παπούς με τ'α εγγόνια του, ο πεθερός με τ'ο γαμπρό, ο ξένος με τ'ο φίλο του. Αίματα, αίματα, μυαλά τ'ιναγμένα σ'ις φράκτες, στο χύμα, σ'ις τοίχους...

Φρίκη, κραυγές, μούγγρες, φωτιά, χαλασμός σ' όλη τήν Επαρχία Βιάννου και σ'α δυτικά χωριά τής Επαρχίας Ιεράπετρας. Ο απολογισμός τής σφαγής των αθών συμπατριωτών μας ανδρών και γυναικών και παιδιών πλησιάζει τούς 400 νε-

κρούθηκα στα χωριά Άνω Βιάννος, Βραχός, Αμιά, Κεφαλοβρούσι, Κρεββάτας, Άγιος Βασίλειος, Πεύκος, Σύμη, Μάλλες, Παρσάς, Χριστός, Γδόχεια, Μύρτος, Μουρωνές και Μύθοι.

Στ'ο Συκολόγο και τ'ο Καλάμι δέν έγιναν εκτελέσεις παρά μόνο συλλήψεις. Τούς συλληφθέντες μετέφεραν στη Βιάννο, στο Γυμνάσιο. Κι αυτοί θά σκοτώνονταν, αλλά κινήθηκαν δραστήρια πολλοί παράγοντες από παντού, ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός και π'ο πολύ ο αιεμίγνος αρχιεπίσκοπος Κρήτης Ευγένιος, αρχιμανδρίτης τότε, τοποτηρητής τής Μητροπόλεως, και κατάφεραν ύστερα από μέρες να τούς γλυτώσουν από τ'ο χάρου τ'α δόντια.

Αμέσως μετά τ'ις εκτελέσεις, οι δήμιοι τ'ο Χίπλερ διέταξαν τήν καταστροφή όλων των χωριών που βρίσκονται κοντά στη Σύμη. Κάηκαν τ'α εζής χωριά και ανασιναχθήκαν τ'α αποκοίδια τους με δυναμίτη: Κεφαλοβρούσι, Κρεββάτας, Πεύκος, Σύμη, Καλάμι, Συκολόγος, Μουρνιές, Ρίζα, Γδόχεια και Μύρτος.

Όλες τούς οι περιουσίες καταστράφηκαν και οι κάτοικοι δια-

τάχθηκαν να εγκαταλείψουν τ'α χωριά τους και να φύγουν μακριά.

Καραβάνια δυστυχισμένων ανθρώπων, με αποτυπωμένη τή φρίκη στα στεγνά πρόσωπά τους, έφευγαν προς όλες τ'ις κατευθύνσεις, ζητώντας καταφύγιο κι αποκούμπι. Ύστερα από μήνες ξαναγύρισαν κι άρχισαν πάλι από τ'ο μηδέν τή ζωή τους...

Σήμερα, τώρα ο ξένος ο διαβάτης που περνά απ' αυτή τήν εδωλλιακή φύση με τ'α πεύκα, τ'α νερά και τ'α πλατάνια, με τήν σκύμαντη γαλανή θάλασσα φόν το σ'α πόδια της, δέν μπορεί να βάλει στο νού του, μέσα σ' αυτή τήν ομορφιά και τή γαλήνη, πόσο πόνο, πόση πίκρα και φρίκη δοκίμασε ο λαός αυτής τής θυσίας, εκεί ψηλά σ'ο Αμιάρα, θυμίζει σ'ις π'ο νέους τής Επαρχίας μας, σ'ις ξένους και σ'ις διαβάτες, τή θυσία των 400 περίπου νεκρών, που έπεσαν από τ'ις σφαιρές των Ούλων τ'ο Χίτλερ για να ζούμε εμείς ελεύθεροι.

Άνω Βιάννος 8 Σεπτεμβρίου 1978

Αναμνήσεις από τήν Κατοχή

(άποσπάσματα)

Του κ. Άγγέλου Καλλέργη

(Δημοσιεύουμε αποσπάσματα από τ'ις «Αναμνήσεις από τή γερμανοϊταλική κατοχή» που μ'α έστειλε ο κ. Άγγελος Καλλέργης από τόν Άγιο Βασίλειο. Τόν ευχαριστούμε θερμά και ευχόμαστε να τόν μιμηθούν και άλλοι συνεπαρχιώτες μας, ώστε να δοθεί η δυνατότητα να συγκεντρωθούν όλα τ'α στοιχεία που αφορούν τή σημαντική αυτή περίοδο τής ιστορίας μας):

«Γεννήθηκα στο χωριό Άγιο Βασίλειο Βιάννου... Όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος τ'ο 1940, ήμουν μόλις 16 ετών. Έδλεπα τούς θεούς μου και όλους τούς χωριανούς μου να φεύγουν για τ'ο μέτωπο στην Άλβανία, που εγώ πόλεμος δέν ήξερα τι θά πει παρ'όλο που από τήν ιστορία...»

(Στ'η συνέχεια αναφέρεται στον έλληνοϊταλικό πόλεμο, στην πτώση των Γερμανών άλεξιπτωτιστών στην Κρήτη και σ'ις Βρετανούς και Έλληνες αξιωματικούς και στρατιώτες, που μετά τήν κατάληψη τής Κρήτης κατέφυγαν στα νότια παράλια της προσηπώντας «να βρούν τρόπο διαφυγής προς τή Μέση Άνατολή, Κάιρο και Άλεξάνδρεια».)

«Γύρισαν λοιπόν πίσω τότε και ήρθαν στον Τσοούτσο. Έκει βρήκαν κατοίκους. Δημιούργησαν σχέσεις με ορισμένους πολίτες, μεταξύ αυτών με τόν Ίωάννη Κεφαλάκη, τ'ο Χαράλαμπο Παπαδάκη, και τόν Άλέξανδρο Ραστόπουλο, ταγματάρχη τ'ο έλληνικού στρατού και άλλους. Αυτοί οι άνθρωποι τούς περιβόησαν και άρχισαν τή διαφώτιση τ'ο λαού. Έκαναν έράνους και μάζευαν ψωμί, πατάτες, λάδι και δ'τι άλλο είχαν να προσφέρουν οι κάτοικοι. Άλλά δέν έπασαν να ένδι αφέρονται π'ως θά βρούν τρόπο επικοινωνίας με τή Μέση Άνατολή. Τότε εγώ ήμουν 17 χρονών. Ο θεός μου Κεφαλογιάννης (Ίωάννης Κεφαλάκης) με έπήρε και πήγαμε στην Άρβη, για να

κάνουμε κάποια δουλειά στο χωράφι του σε ένα ρυάκι μέσα, που χώριζε τ'ο χωράφι του από τή Μουή τ'ο Άγιο Άντωνίου. Τ'ο μέρος ήταν πολύ κατάλληλο και οι τότε καλόγεροι βοηθούσαν με τόν τρόπο τους. Η εργασία που κάναμε ήταν ιδιαίτερα σκόπιμη.

Κάθε μέρα έρχότανε άνθρωποι άγνωστοί μου. Μόλις έρχότανε Έλληνες και ξένοι, ο θεός με έστειλε κάπου, για να κουβεντιάσουν και εγώ να μ'ην ακούω τι έλεγαν. Ώσπου μιά μέρα έπτα στο θέο να μ'ο έξηγήσει τι άνθρωποι ήταν αυτοί και γιατί ήμαστε υπό κατοχή και έπρεπε και εγώ κάτι να ξέρω.

Ο θεός μου άπάντησε ξερά: — Δέν είναι καιρός σου άκόμα.

Ήταν ήμέρα Σάββατο. Σχολάσαμε τ'ο μεσημέρι, για να π'αμε κάτω στην παραλία στον πεθερό τ'ο θεού μου, τόν λεγόμενο Μπογιατζή και στη συνέχεια να άνέδομε πάνω στο χω-

ριό, που άπείχε μιάμιση ώρα με τ'ο γαϊδουράκι. Ώσπου να έτοιμάσει τ'ο φαγητό ή πεθερά του πήγα να κάνω ένα μπάνιο στη θάλασσα που ήταν άπέξω από τ'ο σπίτι.

Ο θεός έπτε στον άγνωστο ήμου τήν κουβέντα που τόν άρώτησα.

Ο ξένος με πλησίασε στη θάλασσα και μ'ο έπτε ποιός ήταν, Ήταν ο Άντ. Φάκαρος αξιωματικός τ'ο πολεμικού ναυτικού, άνθρωπος νέος, ψηλός, μορφωμένος, παλικάρι καλό, με ξεαίρετο λέγειν. Μ'ο τ'α έξηγήσει όλα που έδλεπα στη δουλειά. Η παρέα του ήταν δυο τρεις Βρεττανοί, (ένας όνοματι Άνδρίς, ένας Τζών, ο Νίκος Σουρήρης και άλλοι). Είπαμε πολλά έπειτα πήγαμε και φάγαμε.

Ο ήλιος έπαιρνε τόν κατήφορο κι εμείς πήραμε τ'ο γαϊδουράκι για τ'ο χωριό, γιατί άλλο μέσο δέν ύπήρχε.

Όταν άνηφορίσαμε προς τ'ο χωριό μου έδωσε τήν άκριβή σύ-

στάση τ'ο (Άθήνα, Καστελλορρίζου 8, Κυψέλη). Έγώ δέν τ'ο πίστεψα, γιατί όλοι οι ξένοι άλλάζαν όνόματα και διεθύνσεις, αλλά άποδείχτηκε αληθινός. Στ'ο δρόμο μου μιλούσε για τόν πόλεμο, για τόν πατριωτισμό των Έλλήνων και με αυτά τ'α λόγια με έκανε να ιδώω τόν πόνο του και τήν άνάγκη που έ'χε.

Όταν φτάσαμε στού θεού τ'ο σπίτι, που ήταν άκριβώς άπέναντι από τ'ο δικό μας, και τόν βοήθησα να κατέβει από τ'ο γαϊδουράκι, μ'α γειτόνισσα με άρώτησε τι άνθρωπος ήταν, έγώ τ'α απάντησα άθελά μου έτι ε'ναι ζωέμπορος και ήθελε να άγοράσει κατσίκια και άρνάια για τ'ο παζάρι. Αυτός δέβαια άκουσε τήν άπάντησή που έδωσα, αλλά δέν μίλησε. Όταν δ'μως κατέβηκε στο θέο μου τ'ο έπτε:

— Αυτό τ'ο παιδί χρειάζεται. (συνεχίζεται)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΟΪΤΑΛΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

χ'ην δια τόν εαυτόν μου. Έτσι με τήν εις Ήρακλειον μετάβασίν μου κατά τόν Σεπτέμβριον τ'ο έτους 1942 ήλθα εις συνεννόησιν μετά τ'ο έκ χωριού Βαρθάρων Πεδιάδος καφετζάου Σπανογιώργη, από τόν όποιον και ήγούρασα όπλον τύπου τρουπλόν άντι 3.800 δραχμών και 200 φυσίγγια, όπερ έφύλλατον ως κόρην οφθαλμού δια τήν έν καταλήγησιν στιγμήν έθνικην χρησιμότητάς του.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Όσον άφορά τήν διεξαγωγή τής μάχης, τα πράγματα έχουν ως έξης: Άπό τ'ο λημέρι στην θέσιν «Λευρά» μετεφέρθη τ'ο Αρχηγείον βορειανατολικώς στην θέση «Χαμέτη» κατά ήμερα Άπριλίον 1943. Μετ' άλλης ήμέρας, μετεφέρθη και πάλιν εις τήν θέση «Δοξατόρος», τ'ο ύψηλότερον μέρος και κατάλλη-

λότερον ανατολικώς τ'ο όρους Κίμπος και Μαδάρες. Δέν παραλείπω να γνωρίσω ότι ή σύζυγός μου μετ' άλλων γυναικών ήσυχολούντο τ'ο πλείστον εις τ'ο να ζυμώνουν ψωμί, να πλένουν τούς άγανιστάς, ή δέ σύζυγός μου μετ' άλλων κινδύνουν επεπιτοείο έντός τής οικίας μου τ'ον υιόν τ'ο Καπετάν Μανώλη Μπαντουβά Ίωάννην επί τινας ήμέρας, παρά τ'ο ότι τ'ο φυλάκιο των Γερμανών εύρισκετο εις άπόστασιν περίπου 100 μέτρων. Ύποψιασθέντες οι Γερμανοί τ'ο φυλακίου τ'ας ένεργείας τής σύζυγού μου μιά νύκτα ήλθαν εις τήν οικίαν μου κατά ήμερα τ'ο Ιούλιον τ'ο 1943, τήν συνέλαβον και τήν ώδήγησαν εις τ'ο φυλάκιο με τ'ο ήπιον τέκνον μου εις τήν άγκάλην. Άφού επί ποσόν τήν άνέκριναν, ήναγκάσθησαν τελικά να τήν άφήσουν λόγω τ'ο γοερού κλάματος τ'ο υηπίου. Δέν παρήλθαν πολλά

ήμέραι και περί τ'ο πρώτον δεκαήμερον τ'ο Ιουίνου περί τ'ο μεσονύκτιον οι Γερμανοί τ'ο φυλακίου παρεβίβασαν τήν θύραν τής οικίας και εισελθόντες μετ' ασπίδας άνα χείρας ήρχισαν γενικήν έρευναν δια τήν άνεύρεσίν μου. Τελικώς τήν μετέφεραν στο φυλάκιο, και ήρχισαν πάλιν τ'ας βασανιστικάς άνακρίσεις των. Άπό εκεί εις στή γ'ην δεδομένην κατώρθωσε να δραπέτευση και ήλθε στού βουνού, όπου εύρισκόμουν μετ' άλλων ένωσιών, εγκαταλείπουσα τ'α παιδιά εις τήν γριάν μητέρα τής. Έπειτα με τήν βοήθειαν συγγενών μου έφερα τ'α παιδιά μου στού βουνού, όπου και έβάπτισα τ'ο ήπιον τήν 18ην Ιουλίου ήμέραν άπελευθερώσεως τής Σικελίας. (Ίερευσ παράστατο ο 75ετής εκ Σύμης Νικ. Τσαγκατάκης).

(Συνεχίζεται)

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην ύπηρεσία όλων των Βιαννιτών

Εκδότης — Διευθυντής

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Όδος 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή)

Ετήσιες συνδρομές

Ίδιωτών δρχ. 200

Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών » 300

Εμβόσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Επιστολές για την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 αρ. 110 Ήρακλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 37 Ήρακλειο Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μη δεν επιστρέφονται. Τά ένυπογραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων.

ΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΤΗΣ 14ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΒΙΑΝΝΟΥ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

αφού βεβαίωσαν το λαό πως δεν πρέπει να φοβόμαστε, ζητωκραύγασαν τη Γερμανία και τον Άγιο Βασίλειο, μοιράστηκαν οι Γερμανοί σε μικρές ομάδες και φιλοξενήθηκαν με ό,τι εκλεκτό υπήρχε στα πιο παλιά σπίτια του χωριού μας. Ύστερα χαιρέτησαν «φιλικά» και φύγαν προς τη Βιάννο.

Έκει μας βρήκε ήσυχους το πρωινό της 14ης Σεπτεμβρίου και πληγαίωνα ήρεμα στην εκκλησία. Κι όμως στ' Άμρα και πιο ύστερα στο Κεφαλοβρύσι, άγνάντια και τα δυο τους χωριά, κάτι γίνεται. Φαίνονται γερμανικές κινήσεις, που στην αρχή δεν προκάλεσαν καμιά ύποψία, ενώ άργότερα συνοδεύτηκαν με πυροβολισμούς και κραυγές! Έμεις όμως είμαστε

στα σπίτια μας, όπως μας παράγγειλαν οι Γερμανοί, και πιστεύουμε πως αυτούς που σκοτώνουν στα άπέναντι χωριά τους «βρίσκουν έξω»!

Κι όμως το κακό συνεχίζεται στα δυο χωριά. Μερικοί άγγελιοφόροι γερμανοί άγγελλουν πως οι Γερμανοί σκοτώνουν, με κάθε τρόπο, όλους τους άνδρες. Όσο και να τους βρούμε. Μά έμεις έχουμε το λόγο των Γερμανών (!) και κανείς δεν πρέπει να φύγει από το σπίτι του. Φτάνει, με άφροσύνη στο στόμα, ή Γακουμίνια από το Κεφαλοβρύσι και λέει χαρακτηριστικά: «Τόν άντρα μου σφάζανε στο κρεβάτι και σκοτώνουν άράδα, φύγετε για το Θεό να σωθείτε!» Άλλά και πάλι οι πρόεδροι με τους γενοντόρους συμβουλευούν να μη φύγει κανείς. Κατά το μεσημέρι οι Γερμανοί κατεβαίνουν στον Κρεβατά, κάνουν τα ίδια κι ύστερα καθίζουν σ' ένα χωράφι να φάνε. Στέλνουν μάλιστα τον Πολύβιο το Χωροφύλακα να διατρανώσει τη χθεσινή γερμανική διαβεβαίωση.

Μετά το φαγητό τους οι Γερμανοί προχωρούν για το χωριό μας. Τους βλέπουν οι άνδρες μας και οι πιο πολλοί το βάνουν στα πόδια. Ο τελευταίος μάλιστα, ο Γεώργιος Μανδάλκης, ο πατέρας μου, φεύγει όταν οι Γερμανοί βρίσκονται πενήντα μόλις μέτρα μακριά του, και σώθηκε.

Οι Γερμανοί, όλοι τους με το διακριτικό του Τάγματος θανάτου, ιδρωμένοι και αίματοβαμμένοι, με τα όπλα στα χέρια, σκληροί, άδυσώπητοι και μαυροκόκκινοι γεμάτοι όργη και βλοσυρότητα, σκορπίζουν

τα βιαστικά σ' όλους τους δρόμους του χωριού. Νεκρική σιγή άπλώνεται παντού και μόνο τα ποδοβολητά των φονιάδων ακούγονταν και στο μικρότερο στενό. Ένα πολυβόλο τοποθετείται πάλι στην εκκλησία, πάνω στη στεγασμένη κτιρίου που «προστατεύει» τα κόκαλα των νεκρών μας, κι ένα άλλο στον Άγιο Τρύφωνο, στην αντίθετη άκρη και κορυφή του χωριού.

Ο ήλιος χλωμός άπυρηνή άντάρια και την πνιγηρή άτμόσφαιρα, κατηφορίζει σιγά σιγά στον όρίζοντα. Τα πουλιά βουβώθηκαν, τα ζώα άκίνητα, τα δέντρα θλιμμένα κι έμεινε μέσα στα σπίτια στριμωγμένοι ήσυχου, βουβοί, λές και βρεθήκαμε ξαφνικά σε άλλους κόσμους που μοιάζανε του Άδη χώρες, περιμέναμε...

Η νεκρική και πνιγηρή άνοσολογική άτμόσφαιρα τάραιζε για μια στιγμή ένα πυροβολισμός που τον διαδέχτηκαν πολλοί άλλοι. Η κίνηση θερμεί, οι δολοφόνοι του Χίτλερ όρμησαν στα σπίτια. Καθένας τους μπαίνει στο ίδιο σπίτι που την περασμένη νύκτα τον φιλοξένησε! Άρπάζουν τους άνδρες, τους πετούν έξω ή και στο ίδιο τους το σπίτι, στο κρεβάτι και άδειάζουν τα όπλα τους στα κορμιά τους, μπροστά στα μάτια των παιδιών, των συζύγων και των μανάνων τους. Στο σπίτι μας μπήκαν τρεις κι εγώ, όκτάχρονο τότε παιδί τους άκολούθησα ναβλέπω τα τουφέκια τους. Έψαξαν παντού μέσα στο σπίτι για άντρα κι έφυγαν βιαστικά για τη γειτονιά. Βρήκαν μοναχά μια γριά, την Τσιτσιλιά, που έκανε όρκους πως δεν έχει αυγά, γιατί αυτά νόμιμο πως της ζητούσαν κι αφού δέ βρήκαν άντρα άρπαξαν μια μανάρα κοφτερή και πήγαν στο διπλανό σπίτι που ήταν κουρείο.

Επειδή ή ήττα τους δεν άνοιγε, τις πέταξαν δυο φορές μια μεγάλη πέτρα κι ύστερα τη διάλυσαν με τη μανάρα. Έκει τους πρόλαβε ή γριά Τσιτσιλιά μ' ένα αυγό στο χέρι, διαβεβαιώνοντας πως ήταν το μοναδικό που είχε. «Νά» έλεγε, «Θεός και ψυχή μου δεν έχω άλλος». Κι εκείνος ό καταραμένος Γερμανός, γεμάτος όργη και καταφρόνια, χτύπησε με τη χειρούκλα του το κοκαλιάρικο χέρι της γριάς με το αυγό, κι έφυγε βιαστικός, ενώ ή Τσιτσιλιά έβαλε το πονεμένο χέρι της στη μασχάλη κι έφυγε κι αυτή με βογγητά.

Ο Γερμανός χτύπησε με τα την πόρτα του Βασιλογιώργη, συνταξιούχου άξιωματικού κι άμέσως άκούστηκε από μέσα ή φωνή του φοιμένου καμαράτου, ενώ άνοιγε σιγά σιγά την πόρτα. Ο Βασιλογιώργης έβγαλε το χέρι του με όση σημασία στον άγριο στραπύτη, μα εκείνος με περιφρόνηση και βλοσυρότητα του έδειξε

κηση εδώ, με εξάριση ορισμένα νησιά μας. Πολλοί και τέλει αυτοκινητόδρομοι εκεί, ελάχιστα και ατελείωτα εδώ. Δεν έχω απομονωμένο τό ένα ρεύμα κυκλοφορίας από το άλλο και είναι άτσι παγίδες για τους αυτοκινητιστές.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΖΑΜΟΥΖΑΚΗΣ

σκάλα. Ο γρηναίος άξιωματικός άνέβαινε βαρύνουσος ένα ένα τα σκαλιά και στο πέμπτο δέχθηκε πισοβόλα με σφαίρα. Έπεσε άνάσκελα και το κεφάλι του έφτασε κοντά στα πόδια μας. Ο άμοχαρης Γερμανός σήκωσε τη μανάρα που κρατούσε άκίνητη και χτύπησε με μανία το κεφάλι του πληγωμένου. Τα μάτια άνοιξε κι ένα ποταμάκι άπό μυαλά και άματα κυλούσε κάτω, ενώ σύγκορμο το νέο θύμα, ό άλλοτε γενναίος στρατιωτικός ήγήτης, ό Βασιλογιώργης σφάδαζε σύγκορμος και πετούσε φοβόκες τό αίμα από τις πληγές που τ' άνοιξε ό άπάνθρωπος ναζί. Έγώ τάχασα κι έξαφάνιστηκα. Σε λίγο σταμάτησαν οι πυροβολισμοί και τα ποδοβολητά. Οι Γερμανοί μάξωσαν πολλούς άνδρες που τους βρήκαν συγκεντρωμένους στο καφεεντί του Προέδρου της Κοινότητας Άγγέλου Χατζάκη και σαν «πρόδατα επί σφαγήν» τους άδηγοσαν στην άπάνω άκρη του χωριού. Ήταν δεκαπέντε άντρες, κι άνάμεσά τους ό έκλεκτός μαθηματικός καθηγητής από την Κερκυρα Σιάτης Μάστορας, που με σκυμμένα κεφάλια άνέβαιναν στο Γολγοθά τους, νη θυσία τους.

Μέσα στην τάφρο που βρίσκεται μπροστά στο σπίτι του γιατρού Ν. Κονδυλάκη, οι φονιάδες πέταξαν ζωντανούς δυο λεβέντες, τους άδελφούς Άποστολο και Χαράλαμπο Βαρδάκη κι άρρισαν να τους χτυπούν. Ο Άποστολος, που οι σφαίρες των ναζι δεν τον πλήγωσαν, άρπαξε τον άδελφό του Χαράλαμπο τραυματισμένο και τον έκρυψε πίσω του, να τον προστατέψει. Οι Γερμανοί είδαν άκλόνητα από τις σφαίρες τους τα παλικάρια και ρίχτηκαν άπάνω τους με γυμνές ξιφολόγχες. Άνιση και φοβερή πάλη άρχισε τότε. Ο Άποστολος άρπαξε τό ξίφος από την κόψη, ενώ ό φοβερός ναζί τό στριφογύρισε πολλές φορές γυμνώνοντας τελείως από σάρκα τό χέρι του λεβέντη μας που με τό άλλο του τό χέρι κτυπούσε τρομαπτό Γερμανό και τόν ξεπλώσε κατάχαμα. Μα την ίδια στιγμή πέθανε άπάνω του κι άλλοι Γερμανοί κι εκείνος δέχτηκε πολλές καταιριές όσοπου του ξερρίζωσαν κυριολεκτικά την καρδιά! Τους υπόλοιπους τους στέσαν γραμμή μπροστά στο σχολείο και τους έριξαν πολλές ριπές με τα πολυβόλα. Έκείνοι έπασαν ενώ δυο τό βάλανε στα πόδια και σώθηκαν τραυματιμένοι. Άνάμεσα στους σκοτωμένους καταπλακώθηκαν και τρεις ζωντανοί και γλύτωσαν.

Φεύγοντας οι Γερμανοί πυροβόλησαν και τραυμάτισαν τό Μανόλη Μαρκάκη στο Ρούσο Λάκκο. Ήταν τό τελευταίο θύμα του χωριού μας. Ο ήλιος έγερνε προς τη δύση. Οι γυναίκες κουβαλούσαν τους νεκρούς πάνω σε σκάλες, σε πόρτες... βουβές. Η νύχτα άπλώνει κατάμαυρα ά σφαιρά της κι ή Δόξα φτερογίζει βιαστικά. Άγ. Βασίλειος, Σεπτέμβριος 1979

ΣΤΕΛ. ΜΑΝΔΑΛΑΚΗΣ Δάσκαλος

Από τη ζωή και τις παραδόσεις της Έπαρχίας Βιάννου ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΜΑΡΓΗΣ

Του κ. Δ.Χ.Κ. (ΒΙΑΝΝΙΤΗ)

6ο (τελευταίο) —Νά φύγομε, Γιώργη μου, να φύγομε! —Νά φύγομε και ν' αφήσομε τό κοπέλι; Για σκέψου είντα λόγω θά δώσομε την ταχινή που θά τό βρούνε, μά και στο Θεό είντα θά πούμε την ώρα τση κρίσης, πως έφίκαμε τό κοπέλι και κακοθανάτισε, γιατί φοδηθήκαμε τσι νεράιδες; —Έχεις δίκιο, μά για θυμήσου είντα παθε άλλότες ό Λυράρης. —Αυτό τάξε φοβάσαι και δεν μου τό λές; —Ναί, Γιωργιό μου, λίγο τό χεις; Είντα θά γενώ γ'ω ύστερα με δυο μικρά κοπέλια; —Έγώ, Ρηνάκι, τη νεράιδα μου την έχω βρει από καιρό και δεν την άπαρνούμαι για όλο τον κόσμο, γιατί την αγαπάω. Με τούτα τά λόγια τό Ρηνάκι ξεφοβήθηκε λίγο κι έιπε: —Κάμε Γιώργη μου τό καλό καρωμένο κι ό Θεός είναι μεγάλος.

γύρω στον κύκλο και να τση λένε να πάει κι αυτή να χορέψει, μ' αυτή από τό φόβο τζή δεν είχε κουράγιο μουδέ να σηκωθεί. Όταν είδανε οι νεράιδες πως δεν έννοούσε να βγει από τον κύκλο, άρχισαν να τήν πετροβολούνε. Μά τό Γιωργιό είχε κά μεν καλά τη δουλειά του. Οι πέντε τρεσ φτάνανε στην άκρα του κύκλου και σταματούσαν. Στην αρχή φοβήθηκε ή κακομοίρα, μά σαν είδε πως δεν μπορούσαν να τη θλάψουν, έκανε τό σταυρό της και περίμενε όσπου ήρθε ό άντρας της με τό κοπέλι και την πήρε και γιαγείρισε στο χωριό. Άμα φτάσανε στο σπίτι τους, τό Ρηνάκι πήγε μπροστά στο κονοστάσι, γονάτισε κι άρχισε να σταυροκοπιέται με τό κοπέλι στην άγκαλιά. —Άχ, Παναγιά μου, έσύ που τό προστατέψες μέχρι τώρα, βοήθησε το να βρει και τσι γονέους του, κάμε Παναγιά μου τό θαύμα σου.

λανε να τό βαφτίσομε, μά κι ό Θεός τους τό'πεσε στη στρατιά ντως, όπως έλέγαμε, κι έτσι συμφωνήσανε κι έπήανε τη δευτερη μέρα τση Λαμπής και τό κολυμπήσανε. Τό βγάλανε από το γερνιό, μά και τό βρήκανε την αύγη κι έζήσανε αυτοί καλά κι έμεις καλύτερα. —Μάλιστα, άπόψε τό'πεσε καλά, έίπανε τό κοπέλι. Την άλλη φορά δεν έιπε πράμα. —Ναί, μά έδά τό'πε ή γιαγιά, μαρέ. —Έγώ άπου τό'πα έδά, τό'πα και άλλότες, μόνο σηκωθείτε να πάμε να κοιμησομε, γιατί την ταχινή δε θά'χτε σηκωμό και τά έζλα στο τζάκι θωρού κι έκάηκανε κι ή φωτιά σήνει, μόνο σηκωθείτε. Τά κοπέλια εύχαριστήμενα και ληλυχτίσανε κι έπήανε για ύπνο. ΒΙΑΝΝΙΤΗΣ 2—9—78

Γιά να γνωρίσομε και άλλες χώρες ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ Του κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΖΑΜΟΥΖΑΚΗ

6ο (τελευταίο) Από τά δυο γραφικά νησάκια τής λίμνης με τά πανύψηλα δέντρα τους, ξεκινούσε μια βάρκα, για να σε παραλάβει άν ήρθε, μόλις ήταν πουλάσει ένα κηπέλο που ήταν στην ακτή. Ο δρόμος πιο πέρα χώνεται στα πλευρά του βουνού και κρέμενται από πάνω σου τεράστια δέντρα και δίπλα σου ή λίμνη. Όσο προχωρείς προς τις χιονισμένες κορφές, συναντάς ποτάμια με γάργαρα νερά, που τό τροφοδοτούν αδιάκοπα τά χιόνια κι αυτά τροφοδοτούν τις λίμνες. Πλησιάζεις τις Άλεις και περνάς από βουνά, που χρεάζονται να γυρίσει πολύ πρόσ τα πίσω τό κεφάλι σου, για να δεις την περήφανη κορφή τους. Στο Γκεχένεν (υψόμετρο 1.900 μ.) μπήκαμε σ' ένα ηλεκτρικό τραϊνάκι μαζί και τ' αυτοκίνητά μας και μέσα από τούνελ, σε διαδρομή μισής ώρας, περάσαμε κάτω από την ψηλότερη κορφή των Άλπεων και βγήκαμε στο Σαιν Γκοντάρ. Συνεχίζοντας περνάμε τό ωραίο Λουγκανό με τη μεγάλη γραφική του λίμνη και φτάνομε ύστερα από δυο ώρες διαδρομή με πολλές γραφικότητες στο ιταλικό Κομο, για διασκεύαση.

να. Ρίμινι και φτάσαμε στην Αγ κόνια, για να πάρομε τό πλοίο για την Πάτρα την άλλη μέρα. Σ' ένα μεγάλο πάρκιν του αυτοκινητόδρομου με εστιατόρια σούσαν μάρκετ κ.λ.π., μά εσταμάτησαν στην είσοδό του, για να μάς πουλήσουν σε τιμή ευκαιρίας «λαθραία», όπως μάς εξήγησαν, ρολόγια, κοσμήματα, κ.λ.π. Λίγο πιο πέρα είδαμε μια πινακίδα και επάνω γραμμένα σε τέσσερις γλώσσες: «Μή δίδετε εμπιστοσύνη σε κείνους που σάς προτείνουν να σάς πουλήσουν δήθεν λαθραία, ρολόγια, κοσμήματα, μαγνητόφωνο, τρανζίστορ, υφάσματα κ.λ.π.». Φαίνεται πως η υποθήκη των δήθεν λαθραίων, γνωστού φρούτο και στην Ελλάδα, έχει καταστήσει μάστιγα για τους τουρίστες που περνούν από την Ιταλία, ώστε χρεώστηκε να τους προειδοποιούν οι Ιταλοί για να μην εξαπατώνται.

Μερικές διαφορές, που τις χώρες του βορρά από επισκεφθήκαμε. Πιο ψυχραίοι εκεί οι άνθρωποι και πιο συστηματικοί. Ακόμη και στον τρόπο που οδηγούν τό αυτοκίνητό τους τό καταλαβαίνεις. Πεδιάδες πολλές εκεί, τόσες που να αποτελούν κίποσα μονοτονία, πολυμορφία του εδάφους μας εδώ. Πράσινο πάρα πολύ εκεί, ήλιο, γαλάζιος ουρανός, ωραία νησιά και γραφικές ακτές εδώ. Οικιστή με ρυθμό και καλαισθησία εκεί, αναρχία και ακαλαίσθησι στην οί-

Τό Γιωργιό πήγε σ' ένα ξέφωτο έξω από τό δρόμο. Έκει έδωσε τό ζωντανό σε μια νεράιδα κι έβαλε τη γυναίκα του να καθίσει. Ύστερα έβγαλε από τη μέση του ένα μαυρομάνικο μαχαίρακι κι έκανε ένα κύκλο γύρω γύρω και μετά κάρφωσε τό μαχαίρι στην άκρα του κύκλου. —Κάμε τό σταυρό σου, έιπε στο Ρηνάκι, και μη βόδασα. Πράμα δεν παθαίνεις, μόνο να μην κουνηθείς άπ' αυτό που κάθεται. Ό,τι και να δεις κι ό,τι κι άν άκούσεις, μη φοβάσαι. Στην άκλό μέσα δεν άκούει, νά μπούνε, μόνο ξάνοιξε να μη σε καταφέρουν να βγεις τουλόγου σου. Τό Γιωργιό κάνει τό σταυρό του και ξεκινά. Περνά τό φράχτη του δρόμου και μπαίνει στα περδάλια. Με σταυρούς και με ξόρκια φτάνει ίσαμε τό δέτη του ποταμού, μά οι νεράιδες δεν τό δάνουν κάτω. Χορεύουν και γελούν και του φωνάζουν να πάει να παίξει μαζί τους. Αυτός όμως δεν άκούει, τά νεραϊδοκαμώματα δεν τον συγκινούν. Με ξόρκια και ψαλμωδίες (γιατί ήτανε κι άνεγκνώνης στον Άι — Γιώργη και κάτεχε άπόδω όλους τους ψαλμούς) προχωρεί στην άκρα του ποταμού, όσπου οι νεράιδες περπατούν, τό κοπέλι πάνω σε μια πέτρα και φύγανε. Ο Γιώργης πήγε κοντά, τό σταύρωσε, τό ξόρκισε και όταν είδε πως δεν ήτανε ζωτικό τό πήρε άγκαλιά κι έφυγε. Οι νεράιδες, σαν φύγανε από τον ποταμό, έβγήκανε στο ξέφωτο που καθότανε τό Ρηνάκι κι άρχισαν να χορεύουνε γύρω

Όταν εξημέρωσε ό Θεός την ήμέρα, από στόμα σε στόμα τό μαντάτο μαθεύτηκε σ' όλο τό χωριό κι όλες οι μορμάνες, άφου πρώτα βεβαιώθηκαν πως τά μαρά τους ήτανε σταϊ κούινες τους, πήγαν όλες να θυζάζουν τό μικρό. Όλο τό χωριό μαζεύτηκε, για να δει τό κοπέλι, κι ό καθένας έλεγε τά δικά του. Έπέφανε και μήνυμα στα γύρω χωριά, μά δε βρήκαμε άνθρώπους να τό γυρέσει. Τό Γιωργιό, σαν είδε κι άπόδε, πήγε στην Άπάνω Βιάννο και τό δήλωσε στην Άστυνομία και πέψα κι γραφή σ' όλες τσι πολιτείες και τά χωριά. Έπέφανε, φαίνεται, κάμποσος καιρός και τό κοπέλι άρχισε να μεγαλώνει και να καταλαβαίνει. Είχε ένα σημάδι, μ' αυτό τό κάτεχε μόνο τό Ρηνάκι που τό συχνάλλαζε και τό'χε κρυφό, γιατί άπ' αυτό περίμενε να τό γνωρίσει ή μάνα του, άν καμιά φορά βρισκότανε. Μια μέρα, που λέτε, ήρθε στην Άπάνω Βιάννο ένα άντρόνο. Ήτανε, λέει, από ένα χωριό τση Στείας. Έπήανε στη Χωροφυλακή κι έζύγωνανε τό κοπέλι, κι εκεί το'ανακρίνανε πότε τό χάσανε κι από που τό χίασανε. Τσι πέσανε ύστερα στην Κάτω Βιάννο να τό δούνε. Οι όλο γυναίκες τά κουβεντιάσανε και τό Ρηνάκι ρώτηξε για τό σημάδι. Και ποια μάνα δε γαρτέει τό σημάδι του παιδιού τση; —Τό κοπέλι μου, κουμπάρισσα, είχε μιάν ελιά στο θυζί άπάνω, στον τόπο τση καρδιάς. Την ίδια και στον ίδιον τόπο έχει κι ό κύρης του, κι άν είναι έσπα που σου τά λέω, είναι δικό μου. Τό Γιωργιό με τό Ρηνάκι θέ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● **ΣΥΝΕΧΕΙΑ** από τη σελίδα 1 βλιοθήκη περισσότερο από αλτρουϊσμό, παρά για τη γλίτσα αρμοιβή της. Τα «Βιαννίτικα Νέα» θέτουν το σοβαρότατο αυτό πρόβλημα της Βιβλιοθήκης της Μορφωτικής Εστίας «Ιωάννης Κονδυλάκης» της Βιάννου, της απομακρυσμένης και εγκατελειμμένης αυτής επαρχίας, στον κ. Νομάρχη και στον κ. Υπουργό Πολιτισμού, για να την περιλάβουν για επιχορήγηση, μεταξύ των πρώτων μορφωτικών ιδρυμάτων, κατά τη

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΗΡΩΟΥ

Πάνε χρόνια που ύστερ' από επίμονες και επίπονες προσπάθειες της Επιτροπής Ηρώου Επαρχίας Βιάννου, κατασκευάστηκε και τοποθετήθηκε στη θέση που βρίσκεται, στο Σελί της Κοινότητας Αμυρά, με μεγάλη επιβλητικότητα, στο χώρο που δεσπόζει όλης της επαρχίας, το Ηρώο, που προς αυτό στρέφονται σήμερα τα βλέμματα όλων μας.

Όμως ο γύρω χώρος παραμένει αδιαμόρφωτος όπως τον άνασκαψε η μπουλτόζα. Όπως ήταν από παλιά.

Πέρασαν τόσα χρόνια και κα νέες κυβερνητικές παράγοντας

σύνταξη του νέου προϋπολογισμού των. Θα είναι εγκλημα, αν το Κράτος, που διαρκώς διακηρύσσει ότι ενδιαφέρεται να συγκρατήσει τους κατοίκους της υπαίθρου στον τόπο τους, δεν ενισχύσει θετικά τη Βιβλιοθήκη της Άνω Βιάννου, το μορφωτικό αυτό ίδρυμα, δημιουργήμα ιδιωτικής πρωτοβουλίας, που εξυπηρετεί τους κατοίκους όλης της επαρχίας, των οποίων είναι γνωστή η μεγάλη αγάπη στα γράμματα και στην πρόοδο.

δεν συγκινήθηκε από το δράμα της περιοχής αυτής, ώστε να χορηγήσει ένα μικρό ποσό για τη διαμόρφωση του χώρου αυτού.

Μελέτη αρμόδιου μηχανικού υπολογίζει το ποσό που χρειάζεται για τη διαμόρφωση του γύρω χώρου σε σχετικά καλαίσθητη εμφάνιση στα 2 εκατομμύρια.

Η τέλεση του φετινού μνημοσύνου θ' αποτελέσει άραγε την αφορμή για τη χορήγησή του; Το ευχόμεστε, μά και το απαιτούμε. Το ζητά η μνήμη των εκατοντάδων νεκρών που τιμούμε σήμερα.

ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ Ι. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

Με ιδιαίτερη ευχαρίστηση δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή του κ. Εμμ. Μύρ. Καλλέργη απόστρ. αξιωματικού Χωρικής, που δίνει ενδιαφέροντα άγνωστα στοιχεία για το συγγραφέα του Πατούχα:

Άγαπητά «Βιαννίτικα Νέα»
Επιτρέπατέ μου να σας άπασχολήσω και εγώ δι' όλιγων, καθόσον άφορα τον άείμνηστον συμπατριώτην μας Κονδυλάκη.

Πολλά έλεχθησαν και έγράφησαν διά τον μάγλον αυτόν συμπατριώτην μας, τινά όμως έξ αυτών δέν εχονται άκριθείας.

Και έξηγουάμαι:
Δέν εχεται άκριθείας, ως έγράφη, ότι ο Κονδυλάκης κατά τά έτη 1907 και 1908 κατόκει εις 'Ηράκλειον. Δέν εχεται άκριθείας ότι γράφων τον «Πατούχα» έννοούσε τον εκ Βιάννου

Έμμανουήλ Γουρνιεζάκη, διότι γράφων περί «Πατούχα» έννοούσε τον έαυτον του, γεγονός τά όποία ήκουσα από τον ίδιον, όταν κατά τά έτη 1907—1908 τον έν γνώρισα εις Χανιά κατοικούντα εις έν ξενοδοχείον τών Χανίων κείμενον εις τό Συντριβάνι και άκριδώς άριστέρα τώ άνερχόμενω προς την Καστέλλαν.

ΠΩΣ ΤΟΝ ΕΓΝΩΡΙΣΑ

Τήν έποχην εκείνην, άγων τό 18ον προς τό 19ον έτος τής ήλικίας μου, ύπηρετούσα ως γραφεύς εις τό άρχηγείον Χωροφυλακής ως Χωροφύλαξ.

Κάποιαν Κυριακήν ήλθε και έζήτησε να με γνωρίση εις συνά δελφός μου καταγόμενος έξ 'Αμυρών (και έγώ δέβαια κατάγομαι έξ 'Αγ. Βασιλείου Βιάννου) ο όποίος έλέγετο Βασίλειος Λουλάκης. Συμεδέθημεν δέβαια

ως συμπατριώται και φιλικώς και έκτοτε ήρχετο και έξερχόμεθα μαζί εις έλευθέραν έξοδον.

Είς μίαν από τās έξόδους μας μου έπρότεινε να έπισκεφθούμεν τον θεϊον του Κονδυλάκη.

Έγώ δέβαια ούτε ιδέαν ειχα περί Κονδυλάκη.

Μετέβημεν μαζί εις τό ξενοδοχείον, όπου πράγματι έν γνώρισα έναν άνδρα ύψηλον και έπιδλητικόν, του έβίλησα τό χέρι ως έπραξε και ο φίλος μου, και ήρχισε να ύποβάλλει διαφόρους έρωτήσεις εις τον φίλον μου, μεταξύ δέ άλλων τον έρώτησε και περί έμού πώς ονομάζομαι και πότεν κατάγομαι. Του άπάντησα ότι ονομάζομαι Καλλέργης. Στο άκουσμα του ονόματός μου δέν ήθελε να πιστεΐσει ότι κατάγομαι από τον 'Αγ. Βασίλειον, άλλ' ότι ή οικόγένειά μου ήτο νεοσύστατος.

Έκτοτε έξακολουθήσαμεν να έπισκεπτόμεθα συνήθως τον ά

είμνηστον εις τό ξενοδοχείον, όπου τον έπισκέφθηον όκτάκις.

Κάποτε όμως δέν ένθυμούμαι άκριδώς τι άταξίαν έκανε ο φίλος μου και έξώργισε τον θεϊον του, όποτε ο Κονδυλάκης άρχισε να τον έπιπλήττει και του συνιστούσε να συμπεριφέρεται κοσμίως όπως και ο φίλος του (έννοούσε έμένα). Μεταξύ δέ άλλων του έλεγε τότε έκείνος ότι όταν ήτο μικρός, οι Βιαννίτες τον εφώνάζαν «Πατούχα», διότι ειχε μάγάλα πόδια και ήτο ξυπόλυτος και οι γονείς του του έδιναν μιά γουρούνα και την πήγαινε με τά μικρά εις Λουτράκι, όταν φυσούσε ο άέρας, δια να φάη βελάνια.

Πάντα τά άνωτέρω τά ήκουσα να λέγονται από τό στόμα του μάγλου αυτού συμπατριώτη μου και έπομένως δσα άντίθετα έλεχθησαν σχετικώς καταπίπτουν ως άβάσιμα.

'Αθήνα 15—8—79
EMMAN. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ

Σ' επίσκεψη κυβερνητικού κλιμακίου στο Ηράκλειο πριν από τέσσερις μήνες, εγκρίθηκε από τόν τών 2 εκατομμυρίων για την Κοινότητα Βαχού, για την κατασκευή τεχνικών έργων διαπλάτωση και συντήρηση του δρόμου προς Ξερόκαμπο.

Πλησιάζουμε στο χειμώνα, ο δρόμος είναι αδιάβατος και οι κάτοικοι που έχουν επιδοθεί στην καλλιέργεια πρώτων κηπευτικών αναρωτιούνται:

Πώς θα τα μεταφέρουν στην αγορά; Πώς θα μεταφέρουν τον ελαιόκαρπο που θα μαζέψουν; Ξοδεύονται, χρεώνονται κοπιάζουν και στο τέλος θα πετάξουν το εισόδημα στη θάλασσα;

Περιμένουν την άμεση δημοπράτηση του έργου και την έναρξη των εργασιών πριν πιάσουν οι βροχές, όποτε δέν γίνεται τίποτε.

ΤΑ «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Με τό φύλλο αυτό τά «Β. Ν.» μπαίνουν στον τέταρτο χρόνο της κυκλοφορίας τους. Πέρασαν τρία χρόνια με μιά συνεχή προσπάθεια ν' ανταποκριθούν στους σκοπούς της έκδοσής τους. Κοινή είναι η αναγνώριση πώς με τη βοήθεια και τη συμπαράσταση όλων των συνεπαρχιωτών η η εφημερίδα μας προχωρεί στην προβολή των προβλημάτων της επαρχίας, στη συγκέντρωση λαογραφικού και ιστορικού υλικού της Βιάννου. Τά Β.Ν. αποτελούν τό συνδετικό κρίκο ανάμεσα στους συνεπαρχιώτες και πολύ συμβάλλουν στην επιτυχή πραγματοποίηση μιάς σειράς εκδηλώσεων γενικότερου πανεπαρχιακού ενδιαφέροντος.

Με την ευκαιρία ευχαριστούν ό-

Δέν θέλουμε να πιστεύουμε πως η υπόσχεση των 2 εκατομμυρίων ήταν απλώς λόγια για δημοουργία εντυπώσεων.

Με την ευκαιρία επαναλαμβάνουμε πως στην ίδια κατάσταση βρίσκονται οι περισσότεροι από τούς αγροτικούς δρόμους της επαρχίας. Ο κίνδυνος καταστροφής των αγροτικών προϊόντων από αδυναμία μεταφοράς τους είναι μάγλος.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες άς μεταβούν επί τόπου, για να διαπιστώσουν την πραγματικότητα και άς ενώσουν την φωνή τους με τη φωνή των παραγωγών προς τά αρμόδια ύπουργεία και να ζητήσουν την άμεση χορήγηση των κονδυλίων που απαιτούνται για τή στοιχειώδη έστω συντήρηση όλων των δρόμων, γιατί αυτή την στιγμή τουλάχιστον δέν μπορεί να γίνει τίποτε άλλο.

λους τούς συνεπαρχιώτες που με τη συνδρομή τους στηρίζουν μέχρι σήμερα την έκδοσή τους. Ευχαριστούν όσους με τήν αυξημένη συνεισφορά τους δημιούργησαν τίς προϋποθέσεις για την έκδοση του αφιρώματος στον Κονδυλάκη. Ευχαριστούν άκόμη τόν συνεπαρχιώτη και πρόεδρο της Παγκρητίου Ένώσεως στην Αμερική κ. Γιώργο Βαρδάκη για τήν ενίσχυση των Β.Ν. με τήν προσφορά των 3.000 δρχ. Παρακαλούν δέ όσους καθυστερούν τή συνδρομή τους και ιδιαίτερα τούς λίγους που δέν έχουν καθόλου στείλει ν' ανταποκριθούν κι αυτοί, βεβαίως πώς θα νιώσουν τήν ικανοποίηση ότι συμβάλλουν στη συνέχιση της κυκλοφορίας της εφημερίδας των Βιαννιτών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΕΛΕΣΕΩΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Στις 16 του Σεπτεμβρίου 1979 ήμέρα Κυριακή και ώρα 10.30 π.μ. θα γίνει Αρχιερατικό Μνημόσυνο στο ήρωο που βρίσκεται στη θέση «Σελί» περιφέρειας της κοινότητας Αμυρά, για τούς 360 περίπου κατοίκους της Έπαρχίας Βιάννου και των γειτονικών χωριών της Έπαρχίας Ίεραπέτρας που έκτελέστηκαν στις 14 του Σεπτεμβρίου 1943 από τά Γερμανικά στρατεύματα κατοχής, μά και για όλους τούς άλλους που θυσίαστηκαν στο διάστημα της Γερμανοϊταλικής κατοχής.

Ώρα 10.30': Τέλεση μνημοσύνου στο ήρωο Όμιλία από τον κ. Μιχαήλ Παντουβάκη, δικηγόρο. Προσκλητήριο νεκρών. Σιγή ένός λεπτού. Ύμνος της Βιάννου από χορωδία σχολείου. Άπαγγελίες πατριωτικών ποιημάτων. Προσευχή από τή Φιλαρμονική του Δήμου Ήρακλείου. Κατάθεση στεφάνου μπροστά στο Ήρωο:

1. Πρόεδρος Δημοκρατίας, 2. Πρόεδρος Κυβερνήσεως, 3. Ύπουργοί, 4. Βουλευταί, 5. Νομάρχης Ήρακλείου, 6. Τά πολιτικά κόμματα, 7. Άνώτερος Διοικητής Φρουράς Ήρακλείου, 8. Διοικητής Χωρικής Ήρακλείου, 9. Δήμαρχος Ήρακλείου, 10. Πρόεδρος Κοινότητας Αμυρά ως εκπρόσωπος κοινοτήτων έπαρχίας, 11. Άντιπροσωπεία διασωθέντων από τήν έκτέλεση.

Τέλος Μνημοσύνου με τήν άνάκρουση του Έθνικού Ύμνου από τή Φιλαρμονική του Δήμου Ήρακλείου. Διανομή κολύβων και προσφορά άναψυκτικών. Δεξίωση προσκεκλημένων άρχων.

Στις άνωτέρω έκδηλώσεις παρακαλούνται να παρενθούν ο κ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως, Έκκλησιαστικές, Πολιτικές, Διοικητικές και στρατιωτικές άρχες της Κρήτης, οι συγγενείς των θυμάτων, όλοι οι συνεπαρχιώτες όπου κι άν βρίσκονται — χωρίς ιδιαίτερες προσκλήσεις — και καθέννας που τμηά τή μνήμη των νεκρών μας και μπορεί να παρευρεθεί.

Έπιμελητές για τό συντονισμό της άνωτέρω έκδηλώσεως όρίζονται οι κ.κ. Μανώλης Παπαγιάννης, Μανώλης Καρακωνταντάκης και οι κοινοτικοί σύμβουλοι Αμυρά.

Ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Έπιτροπής ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ
Πρόεδρος Κοινότητας Αμυρά

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Παράλληλα με τό Πανεπαρχιακό μνημόσυνο που θα τελεσθεί στ' Αμυρά, με πρωτοβουλία του Συλλόγου Βιαννιτών της Αθήνας, οργανώνεται και στην Αθήνα μνημόσυνο τήν Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου και ώρα 10.30 π.μ.

Στη δοξολογία, που θα γίνει στο Μητροπολιτικό Ναό, θα χοροστατήσει ο συνεπαρχιώτης από τήν Άνατολή Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ίωαννίνων Θεόκλητος. Στη συνέχεια θα κατατεθεί στεφάνι στον Άγνωστο Στρατιώτη.

Έχουν κληθεί Ύπουργοί, Βουλευτές, Πολιτικές και Στρατιωτικές Άρχες, και όλα τά Κρητικά Σωματεία.

Στό μνημόσυνο καλούνται να πάρουν μέρος και όλοι οι συνεπαρχιώτες που μένουν στην Αθήνα και όσοι άλλοι τιμούν τήν μνήμη των νεκρών μας.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ ΜΑΣ

Ο κ. Γιώργος Στ. Βαρδάκης από τόν Άγ. Βασίλειο, που είναι εγκατεστημένος από χρόνια στην Αμερική, εκλέχτηκε Κυβερνήτης (πρόεδρος) της Παγκρητίου Ένώσεως στην περυσινή Γενική Συνέλευσή της.

Με τήν ιδιότητά του αυτή ήρθε φέτος στην Κρήτη και κάλεσε τούς Δημάρχους Χανίων Ρεθύμνης, Ήρακλείου και Αγίου Νικολάου και τόν Αρχιεπίσκοπο Κρήτης, να πάρουν μέρος στο Συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί από τήν Παγκρητίου Ένωση τόν Ιούλιο του 1980.

Ήρθε άκόμη σ' επαφή με τή

Διεύθυνση του Πανεπιστημίου, και του Βενιζελίου Νοσοκομείου σχετικά με τήν οικονομική ενίσχυσή τους από τούς ομογενείς.

● Ο Βαγγέλης Βαρδάκης από τό Καλάμι, Πρόεδρος του Συλλόγου Γεωπόνων Αγροτικής Κρήτης και συνεργάτης των «Βιαννιτικών Νέων», ειδικός στ' αμπελουργικά προβλήματα της Κρήτης, κλήθηκε και πήρε μέρος στο παγκόσμιο συνέδριο αμπελουργών, παγκόσμια οργάνωση που εδρεύει στην Ρώμη. Τό συνέδριο πραγματοποιήθηκε στις 10—12 Σεπτεμβρίου.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΥ

Αγία 24 Αυγούστου 1942.

«...Τά λόγια σου, παιδί μου Μαρίο, μ' έκαναν να δακρύσω που δέν εδάκρυσα στο άκουσμα της σκληρής και άδικης καταδίκης μου, αλλά συνάμα να νιώσω και πραγματική ανακούφιση, γιατί είδα ότι δέν εγέννησε μόνο τό Σούλι ηρωίδες αλλά και στής γενιάς μου τών γυναικών τίς φλέβες ρέει αίμα παλικαρίσιο. Ναι, Μαρίο. Είμαι υπερήφανος, γιατί και τās ύπολοιπομένες μου δυνάμεις δίδω για τήν πατρίδα πράττων τό καλό και αγαθόν. Έτσι θέλω κι εσείς ό,τι και άν συμβεί, να υπερηφα

νεύσετε και να βροντοφωνάξετε ότι γνωρίζομεν να πεθαίνομεν τίμα και παλικαρία, και θυσιάζομεν τό πόν και τήν ζωήν μας, δέν προδίδομεν όμως. Αυτό άς γίνει παράδειγμα εις όλους...»

Και προηγουμένως στις 26)3)42 τέλειωνε τό γράμμα του:

«...Υπομονή - θάρρος ελπίδα — τρία λόγια —

Νά σάς ζητήσω ό,τι θέλω.

Τελευταία χάρη σας ζητώ αγάπη ειλικρινή μεταξύ σας, αλληλοβοήθεια, — αμόνοια.

Ψωμί έχω αρκετό. Άν μπορείτε, θέλω μιά φιάλη κρασί καλό και λίγη ρακή για τόν πόνο που τόν έχω συχνά. Κανένα βιβλίο να περνά η ώρα μου. Άν φύγετε, στο καλό. — Κοιτάζετε τό σπίτι και να είναι όλοι ήσυχοι εκ μέρους μου.»

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τό συνεπαρχιώτη κ. Λευτέρη Μαστρογιωργάκη που προήχθη σε Γυμνασιάρχη τά Β.Ν. συγχαίρουν θερμά.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Σ' ευχαριστήριο στο προηγούμενο φύλλο αντί οικογένεια Γεωργίου Βαρδιατζάκη τό σωστό είναι Εμμανουήλ Βαρδιατζάκη. Με τήν ευκαιρία σημειώνουμε πώς ο Γεώργιος Βαρδιατζάκης που πέθανε ήταν ανιψιός του καπετάν Βαρδιατζή για τόν όποιο τά Β.Ν. γράψανε σε προηγούμενο φύλλο.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΚΟ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ ΣΤΟ ΧΟΝΔΡΟ

Στη θέση Κάτη Σφάκα του δρόμου προς Κερατάκαμπο, αγροτικό αυτοκίνητο που οδηγούσε ο Εμμ. Ζαΐμáκης, ανατράπηκε με αποτέλεσμα να σκοτωθεί ο Στέλιος Σωμάρáκης 40 ετών και να τραυματιστούν ο οδηγός και ο Μιχ. Δ. Ραπτάκης, που μεταφέρθηκαν σε Νοσοκομεία στο Ηράκλειο και στην Αθήνα.

Συνεχίζονται οι εργασίες για τήν πραγματοποίηση του Πανεπαρχιακού Συνεδρίου των Βιαννιτών. Έπιθυμία συμμετοχής τους γνώρισαν στα Β.Ν. και οι:

- 1) Νίκος Παπαγιάννης Μηχανικός
- 2) Χριστ. Μηλιαροκατερινάκης, Καθηγητής Ε.Μ.Π.
- 3) Γρηγόρης Παπαμαστοράκης Δικηγόρος
- 4) Έλίνα Κονσολάκη Φοιτήτρια.